

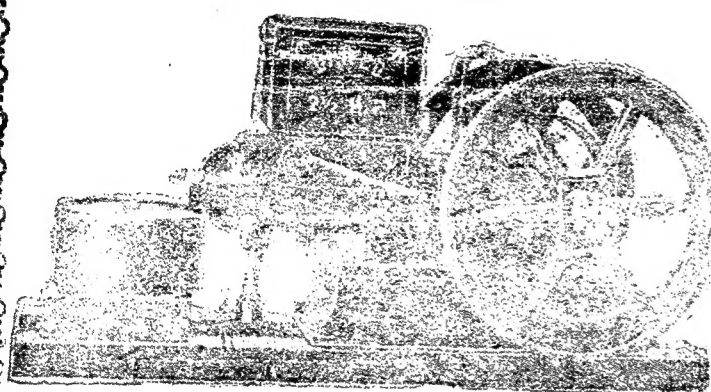
NO 41
సంచిక ౪౦

సావంతుని వనోషధిసారసపర్వితా

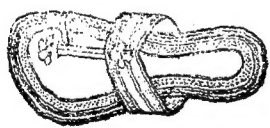
విక్రీయి క్రిమంత మైన రకము ద్ద కారిణి

(ప్రతి)బదు:- డి. డి. సావంత్, గత. పరచవాడి నం. ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Paraswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

యునైటెడ్డు పెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

విజయ కృష్ణ దేవ రాయలు కవిత్వ
 వి. రాయ యొక్క: టులసిదాసు సాధారణ
 మాగా నీరసోపాసనలకు ఉపయోగించ
 నట్లు కృష్ణ దేవరాయల పాటలు మృదరా
 త్విష్ణులైనను ముఖముగా రసజ్ఞుడు
 కవి: రాయలు ఉపన్యసింపనకు దొండ
 నుండి తెలుగు యాత్రీష్ట్యంబలము,
 ముగ్ధుల కృష్ణసాధనమున కదిలెల ప్రియ
 విభజనల ను గ్రంథముగా స్వరేంద్రి
 ప్రభవలకు పాదనీరుగల కవి మృ
 తులికెల వాగ్మయములకుల ను మృదువు.

[illegible]

చెప్పలు తోకుధరకే ఇవ్వబడును

[illegible]

ప్రతిభిన్నములు వేరు వేరుగా పంపింపబడును.

ఒకదాని జటలుతోను వారిని నూటికి పది చొప్పున కమిషన్ గుబురు.

క్రొం లెడర్ కంపెనీ, పల్నావరం, మద్రాసు.

మా చిల్లర యేబండ్లగు (మొదట ముగ్గు, బొమ్మల కండువ, జూలూకాల్, బజ్జీలు) పండ్లను బొంబాయి.

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన దివ్యామృతము

నా యువునొప్పులకు పరమామ్మతము

అమృతాంజనం డి.పి. 109, ప్రెసిడెన్సీ, బాం. జా.ము. అమృతాంజనం డి.పి., చెన్న.పురి.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్ని దినముల వరకు మాత్రమే
విద్యార్థులకు కావలసిన ప్రాముఖ్య బుక్కు
లు, ఎస్సర్ సైజు బుక్కులు, ప్రాజెంట్సు నోటు
బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్,
బాక్సులు, ప్రాముఖ్య ఇన్స్ట్రుమెంటు బాక్సులు,
పుట్టూర్లు రిబ్బన్లు ముదయు అనేకవిధము
లైన సామానాలు సరసముగా దొరకును వలయు
వారలు క్రింది లిస్టునుచు ప్రసాదితమైన
వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వర ఆస్ కో.

అనంతా మృత్యువును గానీతము, ఇ. తా. ౩.

304

కావ్యము చావము

[illegible]

కా తోలు వస్తువులు

దోమలను, జోగలను సరింపజేయును. ఇట్టి దోమలను

240 ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸುಮಾರು 1.4 ರಿಂದ 1.5

మీలా పాఠశాలకు చదువునకు వచ్చినవారికి ఉన్నత
 పాఠశాల, ప్రభుత్వ పాఠశాల చదువునంటే కాస్తా చదువు

సోలువంజెట్టు:—రెడ్డి, హరతిండుతో
 1-11, ప్రింగుర్పుట్టెలు, జూచాక, మదరాస్.

గొట్టిన మోటారు పాతకాల

[illegible]

తిరిగి వచ్చిన దినమున 18వ తేదీన సంతి (పూరంధ్రమజను
 నామమా) జేరవలెనని నిర్ణయము చేసి 18 తేదీన నామ
 అంకితమును గాని పంపిణీయును చేయవలెననియు, పూర్వ
 నుండి విద్యార్థులు పోరానాలో నివసించుచున్న నామో కుంకనమును,
 ఈ క్రింద నుడువవలెనుననియు నిర్ణయించినది.

(4) గ్యాలీ లింక్స్, బ్రావ్సర్, పదరామ్.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఆరోగ్యము

ఉత్తేజక పదార్థములు.

[టి. ఎన్. గజేంద్రకవి. పి. ఏ. గాంధీ]

విహారమును విధియించుట వలనను సుఖమును పొందవలయును. ప్రధానముగా మనస్సును నిశ్చలముగా ఉంచుట.

సర్వసాధారణముగా దీర్ఘకాలము అనేకము భోజన పదార్థములను భజించుట.

మనమును బలపరచుట కొరకును, ఆయురలను గలగుట కొరకును.

కాకపోతే మనస్సును నిశ్చలముగా ఉంచుట కొరకును.

ప్రతి గృహమునందును ఏదయో యొక విధముగా ఉత్తేజక పదార్థములను ఉంచుట.

మనస్సును నిశ్చలముగా ఉంచుట కొరకును.

ఈ పదార్థము లన్నిటిలో మధుసాగరము మిక్కిలి మృదువైనది.

సర్వసాధారణముగా దీర్ఘకాలము అనేకము భోజన పదార్థములను భజించుట.

మనమును బలపరచుట కొరకును, ఆయురలను గలగుట కొరకును.

కాకపోతే మనస్సును నిశ్చలముగా ఉంచుట కొరకును.

ప్రతి గృహమునందును ఏదయో యొక విధముగా ఉత్తేజక పదార్థములను ఉంచుట.

మనస్సును నిశ్చలముగా ఉంచుట కొరకును.

మనస్సును నిశ్చలముగా ఉంచుట కొరకును.

కన్యతాపుల పేదవల్లునది సునాసనద్రవ్యరాజము

ఆరోగ్యము స్థిరము కలిగినది కాదు. ముగంధపుష్పముల రసము.

సోలునీలంట్లు:—ఆంగ్ల ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెలిఫోన్ కంపెనీ.

Notice.

The following is the extract from the will of the late Mr. Malladi Satyalingam Naiker:

"My trustees will send every year one Madras Hindu for higher or technical education to Europe, America, Japan, or any other foreign country.

The scholarship will be £ 175 a year tenable for 2 or 3 years according to the subject taken up.

Cocanada } D. SESHAGIRI RAO, 12-5-16 } For the Trustees

బహుమతి. "లండన్ స్పీసు పాల్కు గడియారము"

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీమలో నుండి కొనించి యున్నాము.

కలెవరి రూ 2-0-0 ఖరీదుగల మేము ఫౌంటెన్ పెనా ఇనానుగా పంపించబడును.

ఆటోమోటార్ బహుమతి (రిజిస్టర్)

సోలునీలంట్లు:—ఆంగ్ల ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెలిఫోన్ కంపెనీ.

నూజివిడుట్రస్తుకేను

(మా విలేజ్ కు నియోజనం ది.)

జెనరాల్ మే 18:—నేను తిరిగి నూజివిడుట్రస్తుకేను ఉదయము 7 గంటలకు మా బాటంటు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ప్రారంభమై వుయ్యూరదీవాన తిక్కరాజుగారి (కాను పరి త్త తిరిగి జరిగినది.

వారు తమ సాక్షులుగా పలు తెలియజేసెను:—

తేలు రాజాగారి మరణకాసముల ననుసరించి (ట్రస్టు తాలూకా భూములను 1910 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి మాసములో ముద్రయికి స్వాధీనము చేసుబడినది. వారి తాలూకా ఫలసాయ ము పిమ్మట చెల్లింపబడినది. అందుక్రింద ౩8600 లు చెల్లించ బడెను. ఎట్టేటు తాలూకా ఇతరదీవల రూపాయలు నిజమ యున్నదనియు, ఏయే వడ్డము ముందుగా చెల్లించబడ వలయు నో తెలియజేయవలసినదిగా ముద్రయిపేర 25-8-10 తేదీని ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు వ్రాసినబాటును చూచినాను.

తన కీమదలచుకొన్న ఇరుదీవలలో తన నైపువేలను (ట్రస్టుతాలూకా వడ్డముక్రింద చెల్లించవలసిన దనియు, రు 4900 లు తనస్వంత బాక్కింద చెల్లించవలసినదనియు ముద్రయి కలెక్టరుగారికి జవాబు నొసంగెను.

ఈ రు 4900 లో బీదల సక్రమముక్కు భూముల మీది ఫలసాయము కలియలేదు.

తన స్వంతభాగీని రాబట్టుకొదలంచిన తక్షణమున ముద్రయి ముందుగా సాక్షులను వుయ్యూరదీవల పీలుకలను గారి అటుల చేయలేదు. (ట్రస్టు సాక్షులే ముందుగా చెల్లించుచు ముద్రయి కొరెను.

బీదల సక్రమముక్కు ఇల్లు ట్రస్టుకు చెంది యున్నది. అది వుయ్యూరదీవల జమీందారుగారిదేమో నేను చెప్పబాలను.

అఇల్లు వుయ్యూరదీవలను నలుల మరణకాసములలో వ్రాయబడినదేమో నేను చెప్పబాలను. ఇంటికే వదిలేలువ్రాయ బడినది. ఈట్రస్టు అస్తులను నేను ముద్రయికి స్వాధీనముచేసి తి నేమో జై తీలేదు.

9-9-10 తేదీని జెనరాల్ మే ౧౦:—అప్పారావు గారిమేడకు ఎడటకున్న ఫలమును బీదలవక్రమును కట్టుటకై ఇయ్యవలసినదని ముద్రయి కలెక్టరుగారిపేర వ్రాసినది. అసల మునిచ్చుటకు వలసవడదని 19-2-11 తేదీనిముద్రయికి జవా బువచ్చెను. జెనరాల్ మే ౧౧:—చాలాపియినా. సక్రమముక్కు ట్రై కావలసినఫలము రెండువేల రూపాయలు అగును.

జమీందారుగారిలో బీదల సక్రమముక్కు కావలసిన ఫల మునుగూర్చి మాట్లాడవలయునని 11-2-15 తేదీ ముద్రయి కొ రెను. ఇందునుగూర్చి ముద్రయి వాలో ఆగోబానమాట్లాడలేదు. ఎప్పుడు ఈసంగతిని ప్రస్తావించి యుండలేదు. జమీందారు వారికి జెనరాల్ మే ౧౨:—అనేకవోట్ల ఫలములు ఉన్నది. వారు ఇయ్యవలయునని అతరున్నట్లుంటే సక్రమముక్కు కావలసిన ఫలమును ఇచ్చేవారు. తేలవోటు రాజాగారిని ఫలము నిజమ కలసినదని ముద్రయి కొరెనసంగతి నేను ఎరుగను.

బీదల సక్రమముక్కు కావలయును. క్రిందటవేల వగిరిసోయినది. పముకప్పులోనుండి వడ్డముకరియును. నేను ఒకసారి తెల్లయూచినాను. ఎప్పుడు చూచిలో చెప్పబాలను. ఈసక్రమము ఉంచబడినది ఇల్లు వుయ్యూరదీవల జమీందారుగారిదని ఈరోజున నేను కనుగొన్నాను. ఈఇల్లు నిజమ వ్యాజ్యముగా చేయబడలేదు. ఇంటి మరమ్మతుల విషయమై నేను వ్రాసిపె ట్టుకొనలేదు. దాదాపు ఏదిరూపాయలు ఈమరమ్మతులు చేయట కగును. ఇంతవరకు మరమ్మతుచేయబడినదో లేదో నేను ఎరుగను. ఇప్పుడు అది ఏరూప ఉన్నది నేను చెప్పబాల ను. అసక్రమముక్కు ఈకోర్టుకు దాపు నానున్నది.

బీదల సక్రమముక్కు కావలసినఫలమునుగూర్చి మరణ కాసములలో వ్రాయబడలేదు. ఎక్రమముక్కు మరమ్మతునకై సాక్షుల ఏమైన ఖచ్చి పెట్టబడలేదేమో చూపబడి అడిటరుగో నేను అనలేదు. అసక్రమముక్కు ఇంటియట్టుగోడ కట్టబడినదనియు (క్రొత్తగామరికొన్నిగదులు కట్టబడినవియు నేను ఎరుగను. నేను సాక్షుమిచ్చుటకు పూర్వము ఈమరమ్మతును గురించి విచారణ చేయలేదు. బీదల సక్రమముక్కు ప్లాము తయారు చేయవలసినదిగా ఇంజనీయరుకు ముద్రయి ఉత్తరువు నిచ్చే నే మో నేను ఎరుగను. నేను ఈసక్రమము ఒకసారి మాత్రమే చూచియుంటిని. ఇంతకంటే నాకేమియు తెలియదు.

నేను 14 లకుల ఋణమును తీర్చినాను. ముద్రయి ఎట్టేటు మేనేజరుగానున్నప్పటి నితిని నేను మేనేజరుగా నున్నప్పటి నితిలో పోల్చిచూడండి అనే యుద్దేశముతో నేని మాటను చెప్పలేదు.

తేలు రాజాగారికి ఏనుగలు, ఒంటెలు ఉండనేమో నేను ఎరుగను. నాను ముందుగానున్న ఎట్టేటు మేనేజరు గారు వానిని అమ్మికేమో నేను ఎరుగను

మేడూరు ఎట్టేటునుండి ఫలసాయముక్రింద సం|| 1కి ఏబది లేక అరుదువేల రూపాయలవరకు ఆదాయమువచ్చును. నేను మేనేజరుగానున్న 7 సం||ములో దాదాపు మూడున్నర లక్షలు వచ్చియుండును. నాకు ముండు ఎంత ఆదాయము వచ్చినో నేను చెప్పబాలను.

తంఖాపెట్టుకొని ఇచ్చినను లేక ప్రామిసరీకోటుమీద విచ్చినను అప్పుచెట్టిన సాక్షులకు సులభముగ రాబట్టుకొన వచ్చును.

తాకట్టుచెట్టి తీసికొన్న అప్పుల త్వరలో తీర్చివేసినద లో లేక అలస్యముగ తీర్చెదలో నేను ఎరుగను. (ట్రస్టుతాలూ కు వన్నెండువందల తంఖామీద నూజివిడుట్రస్తుకే నొకవర్తకునికి అప్పు ఈయబడిన విషయము నాకు తెలియదు.

కోర్టు ఆఫ్ వార్డువారి ఉత్తరువుల ననుసరించి (ట్రస్టు భూములను ముద్రయికి స్వాధీనముచేసెనని. వైయంటులో ఈ సంగతి ఉదహరించబడలేదు.

(ట్రస్టుభూములలో అక్రమముగ ముద్రయిప్రవేశించినటు ల నేను తెలుసుచున్నాను. ఈ క్రిమినల్ కేసుకు సంబంధించి రంతవరకు చూచి మల్లిఖార్జునరావుగారికి ముద్రయికి జరిగిన ఖండనలు తాట్లువగై రాను నిజమై వి శాస్త్ర.

ఈ దస్తావేజుల నిజమైనవి కావని వైయంటులో నుద హరించబడలేదు. ఈ భూములు ఎవరి స్వాధీనములో నున్నవో నేను ఎరుగను.

నీటి తీరువలెక్కలను జమీందారీ కరణము తయారు చేయును. మల్లిఖార్జునరావుగారి భూములకు ఈ కరణము లెక్కలను తయారుచేసేనేమో నేను ఎరుగను. వుయ్యూరదీవల జమీందారుగారు, గవర్న మెంటుకును ఒక కరణము. ఈ భూముల వుయ్యూరదీవల నుండి అది ఎవరిపేర లెక్కలలో నమోదు చేయబడెనో నేను ఎరుగను. ఎవరేమని ముద్రయికి సంగతిని నేను విచారించలేదు. 1915వ సం|| జూలై మొదలు 1916వ సం|| ఏప్రిల్ వరకు నిజమ వ్యాజ్యములకు కావలసిన సమాచారమును కనుగొనుచున్నాను. ఈ కాలములో ఈ భూములు ఎవరి స్వాధీనములో నున్నవో కనుగొనుటకు శ్రద్ధ వహించలేదు.

నేను బంధువుల తహసీలుదారుగనుండగా దావులూరి లెక్కలరాజుగారు వడ్డమున్నాడు ఫిర్కాబు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు గా నుండి. నేను కోర్టు ఆఫ్ వార్డువారి మేనే జరుగానుండగా వుయ్యూరదీవల ఫిర్కా రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగా నుండెను. నీటి దరఖాస్తులను తహసీలుదారుతో ననుసరము లేకయే ముఖారుచేయు అధికారము రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు లకు కలదు.

ఈ దరఖాస్తుమీది సంతకము దావులూరి లెక్కలరా జుగారిదే:—

నేను మొదట కాగితముచూచినప్పుడు ఆదనస్కరు ఎవ రిదో నాకు తెలియకనే చెప్పివచ్చెను. గవర్న మేయరుగా నేను వుయ్యూరదీవల తెల్ల రెండు సంవత్సరములయినది. తర్వాత తెల్లలేదు. ఇప్పుడు లెక్కలరాజుగారు అక్రమ రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగ నున్నారేమో తెలియదు. ఆ కారణమువలన ఆదనస్కరు ఎవరిదో తెలియదు చెప్పినాను కాని అంతకు తప్ప జేరు కారణము లేదు.

27-4-16 తేదీ రాత్రి వైయంటుమీద వుయ్యూరదీవల జమీందారుగారిచేత సంతకము చేయించి ప్లీడరు మునుమూరి మల్లిఖార్జునరావుగారికిచ్చినాను. నీను ఈ క్రిమినల్ కేసులో కూడా ననిచేయించున్నార అభిదనిల్లు దాఖలుచేయ బడవలసి యుండునని వాని నాతో అనలేను. జమీందారు గాలో చెప్పినారేమో నేను ఎరుగను. వైద్యుల కృష్ణారావు గారు వానితో జెనరాల్ మే వచ్చివారు. వైయంటుతో కొన్ని అభిదనిల్లు దాఖలు చేయబడినవి ఇంతవరకు నాకు తెలియదు.

నూజివిడుట్రస్తుకేను మాఇల్లు మూలస్థలమును కొద్దిగజముల దూరమున నున్నది. పోలికోలో నేను ఆప్రక్కగా వెళ్ళుచును. ఇంజనీయరు అక్రమ కొల్పోయిందగా నేను చూడలేదు. నూజి విడుట్రస్తుకేను కొందరిగారు సుంచవలయునని ముద్రయి అభిప్రాయ మని నేను ఎరుగదును.

మూల స్థలములకు అనుబంధమున్న మూలము లా లూకు స్థలమును ఎవరిమీదైన నజరానా వుయ్యూరదీవల ఎట్టేటు

వారు అమ్మికేమో నేను ఎరుగను. మిర్జాపురము వారు కొం తస్థలమును అక్రమించిరిని ముద్రయి వాపేర వ్రాసెను. నాటికిని రికార్డు లన్నియు కర్రముగనున్నవి కాని ఈస్థలము లెటుల అక్రమించబడినవో కనుగొనుటకై రికార్డును నేను వెదకించ లేదు. వెదకించదలచినయెడ వెదకించగలను. ఈవిషయమై విచారించుటకు శ్రద్ధవహించలేదు.

ట్రస్టుసాక్షులను ఏవిధముగ ముద్రయి వినియోగము చేసెననే విషయమును గూర్చి నేను వ్యతిరేకముగ ఎప్పుడు విచారించలేదు.

సీతరాజు తట్టాభిరామయ్యగారు వైయంటుకుగాను నమాచారమును కూర్చినారు. ఈయన నాకద్ద నాకరికి వచ్చే పూర్వము చూచిరి మల్లిఖార్జునరావుగారి ఏజంటుగానున్న టుల నేను ఇప్పుడు చూచిన బాబులో నున్నది. చూచిరిమల్లి ఖార్జునరావుగారి నాకరిలో నుండి నాకద్దకు ఈయన వచ్చి నటులనే ఒప్పుకొను చున్నాను.

మరణకాసములు చెల్లకూడదని మా జమీందారుగారి జనకతండ్రిగారు కలెక్టరుగారికి పెట్టుకొన్న అర్జీ నాకద్దకు పంప బడినది. నాపై కలెక్టరుగారికి ముద్రయి రిపోర్టుచేసిన సంగతి నాకు తెలియదు. కనీశక్త్యపురం జమీందారుగారి అర్జీని మూడుమాసముల వరకుతిడు నాకద్ద ఉంచు కొన్నట్లు గుర్తులేదు.

నేను మాటకుట్ల మూర్త్యురెడ్డిరావుగారు ఒకపర్యా యము చెప్పి ట్రస్టుకుకు రయిముగ వ్రాయబడు చేసెనని. ఈచార్జీకి పూర్వమే తర్వాతనో చెప్పినను మరణకాసముల ననుసరించి ముద్రయి స్వాధీనమైన అర్జీ ముద్రయి వదలబడు నుక వెదదింట్లలో పడునని అప్పుడు నేను మూర్త్యురెడ్డిరావు గారిలో మాట్లాడునందగ్గళున అనలేను.

నా జమీందారు ఉపయము రిమానముక్రిందకు జరిగినది. మా జమీందారుగారు కట్టుము కానుక చరించినచోరుగవర్న మెంటువారిద్ద ఇన్ స్పెక్టరులను ఈ ఎట్టేటు దివానుగా నుండవలయునని నాకు ఉద్దేశములేదు. కాక్రెయిగ దివానుగా నుండే విషయమై నేను జమీందారుగారు మాట్లాడుకొనలేదు.

గట్టాభిషేకసమయమున పరీభుక్త్యనువారిచే మా సం భుమివారికి పటములు పంపబడినవి, జమీందారులు స్వయ ముగి తెప్పించుకొన్నాను.

సాక్షిక్రాసుపరీక్ష అయినతరువాత తనవత్తు వ్యాచ వాది యడిగిన ప్రశ్నల కిట్లు సమాధానము చెప్పెను:—

నేను ఈకేసుకు కాపుదలచేయచున్నాను అని చెప్పిర దానికి అర్థమేమనగా నేను ఫిర్యాదికి సాహాయ్యము చేయు చున్నాను.

నాకాపుదల నిరర్థకమయ్యెనని చెప్పినవేల యనగా—నేను ఈ కేసులో సాక్షిగా వేసినవిషయందును కోర్టులోపలికి వచ్చుటకు పీఠికవాయెను. అందుచే ఇచ్చట ఏమిజరుగుచున్న దియు నాకు తెలియదయ్యెను.

నన్ను 12-4-16 తేదీని మద్రాసుకు రమ్మని ఆద్యోకేటు జరిలోగారు చెప్పినారు. 11వ తేదీరాత్రి ఇచ్చటినుండి వెల్లి నాను. వైయంటు వ్రాయబట్టె ఈ కేసులో దాఖలు కాబ డిన కాగితముల నొకదానినైనను చూడలేదు. నేను 15వ తేదీ ఉదయము చెప్పిపట్టణమునుండి జెనరాల్ మే వచ్చినాను. ఆద్యోకేటు జనరలు గారి కక్షలను సమాధానము నిచ్చుటకు ఎట్టేటు రికార్డులను పరిశీలించితిని. అందులన సమాధాన మిచ్చుటకు చాలకాలము పట్టెను.

అయ్యుకేసులడిన వైయంటు నశశ్శియు నాకద్దలేవు. నేను కొన్ని మాసముల క్రిందట ఒకసారి మూర్తియు జెనరాల్ మే వెళ్ళివారు.

ఎంత ఇశాయభూమి ఉన్నను ఇశాయదారు దనవచ్చు ను. అందులన చూచిరి మల్లిఖార్జునరావుగారిని ఇశాయదా రుడని వివరించితిని. మల్లిఖార్జునరావుగారి ఉద్యోగమును గూర్చి నాకు తెలియదు.

28-4-16 తేదీని నేను నూజివిడుట్రస్తుకేను నున్నాను.

4-11-15 హిందూప్రతికలోని వ్యాసములోని విషయ ములు తెలిసినవారు నేను గాక మరికొందరుగలరు.

నేను ఈ రోజువరకు ఎప్పుడు ప్రతికకు వ్యాసమును వ్రాయలేదు.

నూజివిడుట్రస్తుకేను గాక మరెయొక ప్రదేశమున వ్రాస్తూలును ఉంచవలయునని నాకును ముద్రయికినిసంభావన జరుగలేదు.

మరణకాసములలో నెకండు గ్రేసు కాలేటికి స్థలము నిర్దేశించబడలేదు. ముద్రయి నాకు బాబులో స్థలమునుగూర్చి వ్రాయబడలేదు.

జమీందారుగారి కాగితములను వైదేశీకర్త రావుగారు దాఖలుచేయుచున్న సమయమున నాకాగితముల బాలితాన దాఖలుచేయవని చెప్పితిని.

4-10-14 తేదీన మద్రాసు నామ ఇంజనీయరు రిపోర్టును పంపెను.

12-8-14 తేదీన మద్రాసు చేయబడిన గూర్ఖా కాపురల చేయబడినదిగా కోర్టులో వాదనలు నామేర వాగిరి. ఈ తేదీకి గూర్ఖా మద్రాసు కోర్టులో పట్టడము పరిగెనగా ఒక బాబుకూడ రావేను.

2-10-14 తేదీన హైస్కోలులోని 8000 అను వాతావరణము 20000 అను మద్రాసుకి చెల్లించబడెను. ఈ తేదీకి గూర్ఖా మద్రాసు నామేర పరిగెనగా గ్రహించెను.

జమీందారు గారిని మామూలు సేను మద్రాసులో చెప్పలేదు.

27-10-14 తేదీన మద్రాసు చేయబడిన పరిగెనగా తెలియజేయబడిన కలెక్టరు నామ వరకు వాగిరి. అందు వై త్రిపురకు మైద జవాబును మద్రాసు వాగిరితేదీన సేను జవాబు నిచ్చెను.

6-11-14 ఆరువదియైదువేలలో ఏనుచేసిలితని సేను మద్రాసుకి వాగిరితిని.

25-1-15 తేదీన ఇంజనీయరు నామ కలెక్టరు గారు పత్రము వాగిరితిని. సేను మద్రాసుకి (నామము) తిని. ఆ తేదీనామలో నున్న మొదటిను. సురేంద్రచారంబించ బడలేదనియు, 65 వేలు ఏమైనదియు తెలియజేయబడిన మద్రాసుకి వ్రాసితిని.

30-6-15 తేదీన జమీందారుగారికి మద్రాసువాగిరిన బాబులో స్థలములకు ఎత్తలేదు.

మొదట్ల రావచంద్ర రావుగారి వ్యాపకముల హై స్కోలు మాటలేదు.

జమీందారుగారు మద్రాసున నీటిలో వ్యాపకము చేయ దలచినందున మద్రాసులో మట్టాడ సంగీతించలేదు.

నూ- క్లె ఇన్ స్పెక్టరు గారు విద్యా విషయక మై న సామ్యము నీ య సమస్యలు. నామ ఏలాటి సామ్య మియవలయునో సేను ఎరుగను.

ప్రస్తుత స్థితిలో వై ఆధికారము వ్రాసినప్పుడు తప్ప సేను వోక్లము కలిగించుకొనలేదు.

ఈ సేనును కనుప్రకారం ఫిర్యాది వై సేను పెత్తనము చేయబడలేదు.

పుర్యాయాన ఎన్నేటకు ఆఫ్ఫి ఇచ్చెదనని కోర్టు ఆఫ్ వాదనలలో మద్రాసువాగిరిన బాబులంతా సేను ఎరుగను.

తిరువేంటూరుగారికి మద్రాసు వాగిరిన బాబులలోని సంకతులు సేను ఎరుగను. అవి వారికి పంపబడెనో తనో సే నెరుగను.

కట్టాభిషేక మహోత్సవమునకు మద్రాసు పండితి వెలుపల ఉండెను. జమీందారులకు ఎరుగను మద్రాసు గుమ్మ ము కట్టడంపై ఆహ్వానించెను. మా సంఘమువారిలో వైద్యుల కృష్ణారావుగారును యెయ్యక ఉపాధ్యాయుడును కత్తులను చేతపుచ్చుకొని బహుమతి కుప్పకల్పించు నందున్నాడు.

మద్రాసు జమీందారులకు పన్నీ కుప్పకల్పించు అటుపిమ్మట జమీందారు తల్లి పోయి.

మా జమీందారుగారి వివాహసమయమున రాణిగారి యజ్ఞానుగరము వైద్యుల కృష్ణారావుగారు ఏలూరుకల్లి రక్త్రములను ఖరీదుచేసెను. వివాహమునకు పంపిణీన రాజ బంధువులను సమ్మించెను.

నీరూపా కట్టాభిరూపమునకు చాచుర్తి కల్లిభాట్లన రావుగారిద్ద చాచియొక్కప్పుడు వాగిరిన ఉత్తరములలోని సంకతులు సేను ఎరుగను.

మద్రాసుకి నామ కోర్టులోను. కోర్టు ఆఫ్ వాదనల వారికి, కలెక్టరుగారికి, మద్రాసుకి స్నేహించును, నా మీద ఆపాధికారము యిచ్చిపోయెను. కలిగి నున్నట్లుయిన బానిసి పోగొట్టెనని మద్రాసు నాతో ఆనిన. అందులకై పంపినను లావరియయ బాబులు వాగిరిన సేను నాకు జ్ఞ పి లేదు. సేను నివాసగా నియమించబడుటకు పూర్వము కోర్టు ఆఫ్ వాదనలలో మేనేజరుగా నుండిన. సేను గతన్న మొట్టు ఉద్యోగిని. అయితే ఎన్నేటకు గొంపసామ్యు చెల్లించు చున్నందున నన్ను ఎన్నేటలో ఉద్యోగము చేయ నున్నాను. ఒక సభనా.

గతనెల 18-వ తేదీన కలెక్టరుగారి పేటి చిట్టచివరను నూటకు బుద్ధిమేనులో "సేను తన గాల జమీందారుగారిని ఎరుగెను. మద్రాసు అవిన వారికి భయము" అని పోరబాటున ప్రయోచించెనది.

వైద్యులలో "మద్రాసు అవిన వారికి భయము" అనుటకు మారుగ నామమద్రాసుకి స్నేహించు అనిచదువుకొన జేడెదను.

"a friend" అనుటకును "afraid" అని ప్రమాద మన నుండుటచే నీ పోరబాటు వచ్చినందునకు చింతించు న్నాము.

అమలాపురం హైస్కోలు

ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయుడు.

అమలాపురమునుండి కరాసోమేక్యరవాపు, వివిగా ట్టు మామే వాగిరితమన్నాడు.

8-వ తేదీ కలెక్టరును అమలాపురం బోర్డు హైస్కోలును ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులుగానున్న కందాళ నువ్వారాయంగారి విషయమై వ్రాసినదానిని చదివెను. సేను అమలాపురమునకు జరుపుకొనినాడు. వారిని బాగుగ నెలుపించు. కావున వారిపై మై కొద్దిగనో గొప్పగనో తెలియను.

వారి నియోగమును బొందుకాలమున సేనకునుండితులు ఆంధ్ర యోగ్యతాపత్రములో విన్నవత్రములను సంపుకొన గా వారినిగదని తత్పరకాలా ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయుని నిజాపర వ్రతకాలాకన మాత్రమున కత్పరకాలా పాటును ఆ పదవి కందాళ నువ్వారాయంగారి కొనంగిన వాగిరి యున్నాడు. కాని వారు మినిత్రపురమునకును పనిలో 19 తేదీనచాచుగాను. 1902 సంవత్సరమున పురావంద మల్ల య్యకాస్త్రి గారు చాగంటి వీరభద్రయ్యగారు వరకాలాధ్యక్షులుగానున్న సమయమున కలెక్టరు హైస్కోలును బుద్ధా వాంధ్రోపాధ్యాయులైన ను గోరయ నెలపు తిసి కొనిపప్పుకు ఆ పదవిని గోరయ నునూ రెయవడలవున పండితులు ఏన్నుపపత్రికల సంపుకొన గా అప్పటికాలాకు బోర్డు ప్రసిడెంటు ఈపండితుల నందరిన. పండితులయందు న, ఉపాధ్యాయత్వ విషయమునను, పరిశీలించి అధికమగు నాని కీపదవి నీయవలయునని యజ్ఞాపించెను. అప్పటి రాజకీయ బోధనా పాఠశాలాధ్యక్షులకు మంధ్రుడి కామేశ్వరావు పంతులుగారు రాజధాని నుండి పర్యవేక్షకులును వెప్పించి, అట్లుబిర్దులగుగా పరిశీలించి, వారిని నియోగ్యమునకు నిర్ధారణచేసిరి, కాని వారు యాభిలాషియవలన వీరపదవి బొందియుండలేదు.

యజ్ఞుల యగ్యుల కొవధకుల కొనకు నందగ్గరను వీరు గొండటికల బరితిరుంగ నుంచుర వ్రాసియున్నాడు.

యజ్ఞుల యగ్యులగాని, కిరొకతములకు యగ్యులగాని, నను మహావ్యాధులుగాని పోగొట్టుటకు వీరకత్తి లేదు. సంసారము, పిల్లలు, గలవారకుచే వారిపిల్లలలో బాటు పాఠశాలనుండి బాగునగు నూడ సేనును నామధములు ఆకర్షణకర సుపాదించి యున్నట్లగును. అంతేకాని దీని నొక కృత్రికచేసికొని పాఠశాలనుండి పరివరతప్పక పోవు టగాని, సంవత్సరమునకు మూడుకోబలైన నెలపులను తిసి కొనుటగాని, పరిగలలోబలగా నెలపు గంటలలో నైవను నిండికొనవుటగాని యెప్పుడును జూడలేదు. వారి యున్నత పదవికి రావత్తులు I మొదలు III వ ఫారములకు బోధించుట మాత్రమే వారిని నుటచే భావజ్ఞానము గలుగుటకు వీలుండ దని వాగిరినాడు.

వీరు 7, 8 సంవత్సరములనుండి VI-V ఫారములకు బోధించుచున్న విషయము లోక మెరుగు. అదిగాక వీరు గూర్ఖానుండుద్యోగమునకు వచ్చినసంవత్సరము మొదలు 2 సం వత్సరములవరకు III ఫారమునకు గన్న మొట్టు పరిక్షించెడిది. అప్పుడాపరిక్షించుచు గృతార్థులై బాబులందఱును వీరిచే బోధించబడినారే కాక వేరకాదు.

మంధ్రుడి కామేశ్వరావు పంతులుగారు కె.సునర్వర రావు పంతులుగారు వీరునున్న గునుమాయును వ్రాసినట్లు తెలియజేసి నాడు. వారి ఇంటికాదు. నువ్వారాయంగారి స్కూలునుండు ప్రవేశించినది మొదలు గాగల 18 సంవత్సర ములలో బోధనా కామేశ్వరరావుపంతులు కత్తిరాజు కామేశ్వరరావుపంతులు మంధ్రుడి కామేశ్వరావుపంతులు పేరి అప్పలనంపించుండుట అనంత గా. ముఖ్యము కలకుపు నుద్దారావు పంతులుగారు పర్యవేక్షకులుగా వచ్చి పాఠ శాలను పరిశీలించి, వారివారి అభిప్రాయములను వ్రాసుటలో మొదట పరిశీలించి ముందగ మిప్పించి మంధ్రుడి కామేశ్వరావు పంతులుగారు, 18 సంవత్సరములనుండి హై స్కోలులో నుండి నిరజేయించు నారు బోధించు బాగున, ప్రతి పరీక్షయందును గృతార్థులను జేయును, 1915 సంవత్సరమున స్కూలు వైద్యులైన బాలరకు ముప్పది యిద్దరిలో నిరుపది ముగ్గురు గృతార్థులుగా పరిశీలించుట వచ్చిన కలకుపు నుద్దారావు పంతులుగారు, మంధ్రులు వీరిని నవర్కులని వాగిరియటగ గారము ఏదయియునునో, యూహించ బాలను.

తాను పాఠములు చెప్పుచున్న 4, 5, 6 ఫారములలో 6 ఫారమునకు విశ్వవిద్యాలయము వారిచే నిర్ణీతమునకు పుస్తక ములలోనే క్లిరఫారములకునుండ వామే నిర్ణయించుకొనిన గనియు, ఆగ్రంథములకు తిప్పణ మొందుననియు దాని సహాయమున వీరు కృతమారించుననియు, వాగిరియున్నాడు. ఈ పద్ధతి పురాణ పంథ మల్లయ్యకాస్త్రిలవారి కాలమందును.

మల్లాది గూర్ఖావాంధ్రులు కాస్త్రిలవారి కాలము నందును గూడ నున్నది కాని వీరు క్రాంతిగా సేర్వకరినది గాదు.

పూర్వపు పరీక్షా పత్రములను నాది పరీక్షాపత్రముల నిర్మించియు ఆ ప్రశ్నముల తలము మార్పునపును ఆనెకములు దిప్పించుట గలవనియు, ఈ సంవత్సరము తిప్పణ ఈ తిని, "క్రి నూక్తి కను ప్రకారము" గొండటి బృహద్రామిన పత్రము ముగా బోధించునపును ఆ పాఠములు వచ్చుచున్నవనియు నీ సంవత్సరము మాత్రమే IV ఫారము పరీక్షలోని విద్యార్థులకు నగుట మాన్యు మొదటి పర్యాయము 18 గుణములు వచ్చిన వనియు, 2వ పర్యాయము 6 గుణములు వచ్చినవనియు వ్రాసి నాడు.

వై వాక్యములందు వ్రాసిన నిదర్శనములవలనను, సం దర్భములవలనను, సత్కారకములవలనను ఈవిషయమునందలి తని బయటపడుచున్నది.

ప్రస్తుత మీ ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులపదవికి వేరకము లధికమునందను వాడుకొకటి బయటజేసిరి:— ఆ పేరు పునుబట్టి నువ్వారాయంగారియందు అహంసము గలవాడో, లేక వీరపదవిని బొందుకొనిన వాటియొక్క కాని, నుండు దాము చేయక బోయెడి ప్రవర్తనమునకు బోగ్గి లముగానుండుటకు, తాలూకుబోర్డు ప్రసిడెంటు వారికి వీరియం దు బాగవము గలుగుటకు, ఈ ప్రకారముగా వాగిరియుం యు. ప్రస్తుతము తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు పదవిని బొంది, వైకపత్తి గలిగి, రాజకీయ నితీకాస్త్రి పారంగతులై, జేకాభి వృద్ధికి వాధారమును సంఘవిర్యాణ పూర్ణవిబంధనలతో బాల్య మునుండియు, నువ్వారదగ్గరలై, ప్రకృతియన్న మూరెడ్డి వేంకటరత్నంబాదులగారి విషయములకుల న్యాయమును తెలిసికొని, ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులపదవియందలి గౌరవ మును గాపాడుచునది నమ్ముచున్నాము.

[దీనివిషయమై తేనిపోనిచర్చ పెంచుటవలన లాభము లేదు. ఇందలి సత్కారకములను : గ్గయించుటకు విద్యాకా భాధికారులే యున్ను. కావున సంతకితో నీవిషయమును నిర వింక నెంచివాడు అం. ప. సం.]

నెల్లూరు సరస్వతీసమాజము:—వైద్యమును తరపున 16 తేదీ సంగళవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు మూల పేట రాజకీయ బాలికాపాఠశాలా ఉదయమున మహిళా సభ జరిగినది. బువుకా బాలికాపాఠశాలా ఉపాధ్యాయుని యగు శ్రీమతి ఆలి మేలయ్యగారు ఆ గ్రామసాధికత్వమును మాంచి. శ్రీమతి కంచెవల్లి కవకమ్మగారు "స్త్రీవిశ్వాభివృద్ధి" గూర్చి ఉపన్యసిండును పులమలరెనే శ్రీమలకునాద విద్య ఆత్మకళ్యేకమనియు విద్యలే శ్రీమల పథుపాఠములు, చతురకొన శ్రీమల తమ గృహకళ్యేకమును వాగిరి నెక వేర్వరగి తను భర్తలకు చాల సామర్థ్యగలవనియు చెప్పిరి. ప్రలకాంతలు తమ మనోభిప్రాయములను బండ్లయలతో చెప్పుకొనుటకు వీలుకలుచుట్లు మానునకున కొక పర్యాయమైనను ఒకవోట సభ చేయునుమటయు నుండు, ఇట్లు చేరుటకు "స్త్రీసంఘములు కొన్ని యేర్పడరలె ననియు, త్వరలో నీ మూలపేజయం దొక శ్రీసంఘ మేర్పడ ప్రయత్నించరలె ననియు" నొక్క వక్కాణించిరి. ఉపవాసానంత రము రావుసాహెబ్ డబ్ చెండికెగారి సతీయణిగారును మి కొండలుకు శ్రీసంఘ మొకటి యేర్పాటు చేయుటకు తాను సహాయుడెదమని నుడిసిరి. పిమ్మట శ్రీమతి భర్తారంబుగా కొన్ని పాటలుపాడిరి. బాలికాపాఠశాలలో పిల్లలు కొందలు బాతీయగీతముల పాడిరి. ఇంతటితో నీ ప్రభుయహిళాసభ జయప్రదముగా ముగిసెను. ప్రసంగమైన చాలవంద శ్రీమల సభ నలంకరించిరి.

శ్రీ ప్రభువు పునామ ప్రాసాద శుశోభనభా:—జూనునెల 3, 4 తేదీలలో నెల్లూరుబిల్లా కోపురాతాలూకాలో చేరిన తల నుండి రైలుస్టేషనుకు పదిమైళ్లదూరమునకును దండిగుంట గ్రామమున "ప్రభువు పునామ ప్రాసాద శుశోభనభా" సమావేశ మును. సభకు రావలదియైన దండిగుంటకాపురమున నెల్లూరి పాపయ్యగారికి ఈమే నెల 30-వ తేదీకి గొండగ తొక వలయును. వేరము వేంకటరావుకాస్త్రిగారు సభాధ్యక్షు లను నహించుదురు.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

మోసము చేయుట.

బొంబాయి మే 18.— ఈ దేశమున బొంబాయి చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు మాగున్నక్రూరులకు లేక విలియం మెయిన్ అను నా ర్యేజేషన్లు ఇది వరకు ఇంజనీరుగా నుండెను. అతడు కలకత్తా రైల్వే కంపెనీలో రూ 900 ల సామగ్రిని మోసము చేసినట్లు లెక్కలు కనబడెను. అతడు బొంబాయిలో నుండగా ఏప్రిల్ 17-వ తేదీన కలకత్తా పోలీసువారు బొంబాయి పోలీసు కమిషనరుగారికి వానిని కట్టుకొనవలయునని తంత్రించిరి. అతడు చేసిన పిచ్చుట కడివేల రూపాయలకు జామీను నిచ్చినయెడల మాద్రాసుని విడిచి పెట్టెదమని చెప్పగా నతడందుల కిచ్చుకొని పోలీసువారిని తన బకట ప్రీసుకొనిపోయి తమపుగడియ వేసి యెటకో లేచి పోయెను. కాని పోలీసువారు నరల వారిని కట్టుకొనిరి. పోలీసు భాయిదాలోనుండి యటుల తప్పించుకొనిపోయి నందకు వ్యా యాధికారిచానికి ఒకమాసము కఠినశిక్ష విధించిరి. రు 15,000 ల జామీనుపై వానిని విడిచి పెట్టె జలసిందము. మాద్రాసు 27 వ తేదీన కలకత్తా చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారిని చూడవలసిదని ఆజ్ఞాపించిరి.

ధూళివర్షము.

బెంగళూరు, మే 19:—నిన్నటిరాత్రి పెద్ద ధూళి వర్షము కురిచెడిది. 15 మిమటలు కాలము చాల భయంకర ముగానుండెను. ధూళివర్షమున నెడల పెద్దవర్షము కురిచెడిది. ఆనయమున నెడల శక్తి నిలచిపోయెడిది.

జి. ఏ. బాల్సుగారు

బెంగళూరు మే 19 — బెంగళూరు బిక్రేజు మేజరు గానుండి జి. ఏ. బాల్సుగారికి ఫ్యాక్సయధుడుగా గాధ మైన బెబ్బలు తగిలితిరి. వా నీదినమున ఖరల బెంగళూరుకు వచ్చిరి.

ఆత్మహత్య

పుయ్యమ్మ విఫలమగుట

బెంగళూరు, మే 19:—డా.డా. అనుపిచ్చివా దొక డు ఆత్మహత్య చేసికొనటకు బ్రయత్నించెనని కొద్దకు కీదిన నునతెచ్చిరి. పిచ్చిఅనుపిచ్చి మామరెండెంటువానిని బరీ షీంచి, వానికప్పుడప్పుడు మూర్ఛవచ్చుచుండుననియు, పుత్తు తగిలితొ వానిని వరీషీంపాడవలయు చెప్పెను.

కలకత్తాగారిని నెవ్వ్రానించుట

కల్కత్తా మే 18:— 16-వ తేదీరాత్రి చిరక్కాలం నాలియారాజుగారు ఎన్. బి. ఇవాన్సు, వి. సి. ఎన్. గారు మలబారు కలెక్టరు గౌనుమిశుబడినందులకు న్యాయపూర్వ కముగా గొప్పవిందు చేయించెను.

సి. సి. కాంతలాహిరి

కలకత్తా మే 18:— మానేరు ముందు నుండు కేసులో మోక్షోద్రవారే: ర్లోషి నా తీర్మానించబడిన సి. సి. కాంతలాహిరి గారు సి. వి. డి. ఉద్యోగులచేతుల అరెస్టుచే నబడిన. కార్పొరేషను క్షిలోని మోక్షోద్రవారే: కేసుకుంబంధ మైన సోమవారమునాడు జనులను అనువాడుట్టు బడియెను.

సారథీక సింధుశాఖ.

రంగూను మే 18.— బర్మాదొరతపు షిప్ రైటు సర్వేయరును ఇంజనీరును అను మోచి. రాబర్టు ననుగారిని, రంగూను బి. వి. ఎన్. ఎన్. ఏబిటుగానుండి కొలది కాలము క్రిందటనే కరాచీ కంపబడిన బి. మోచి. ప్రాన్సుగారిని సారథీక సింధు శాఖోద్యోగులుగా నిర్ణయించబడిన.

సి. వి. డి. ఉద్యోగిగా నటించుట.

కలికట్టు.—తిరుగు, ఫెర్రో, మొదలగు కొన్ని ప్రేషకుల కద్ద నొక ప్రామ్మమును సి. వి. డి. ఉద్యోగిగా నటించె నుయొ, వానిని అరెస్టుచేసి పరీక్షించగా నతనికిద్ద ఎ.మిది అనాప్రాప్తమునను వనియును గనబడె మెంటు రెయిల్వే పోలీసు నబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు వానిని తిరుగు వ్యాయాధికారి సమ్మతి మునకు తెచ్చెను. వ్యాయాధికారి కేసు విచారింపి నేరము నిగ్రహించి, మాద్రాసుకి ఒక నెల కఠినశిక్ష విధించెను. అతని మునియ్యక కేసు బాల్సుట. వ్యాయాధికారి వే విచారింపబడవలసి యున్నది.

రయిలుగో దొంగతనము.

కలకత్తా మే 19:— గౌరవమువారికి రాజకీయ నను న్యులలో నలవఁ చెప్పవట్టి సి. ఎన్. రాయి వారిపైగాని ప్రత్యేక గుమాస్తాగారిట్రంబువెట్టెను లాలగో, బంగంపురముననే మనులకోమధ్య ఇంటరుక్తానుబండిలోనుండి అపహరింపబడినది.

చిట్టుగాంగులో తుపాను

చిట్టుగాంగు మే 18.—కుక్కారము ఇక్కడ దిట్ట మైన తుపానుకట్టి రెండు పడవలు నడిలో మునిగిపోయినవి. దినిలో ధాన్యము తోడుబడినది. 21 మంది కూడ చనిపోయి రట. చువ్చుదీయ పోదరు లిద్దరు చిన్న పడవమీద వచ్చుచుండ గా వారిద్దరు పడవలో మునిగిపోయిరి. వారి శరములు కను పించినవి.

కూచీ బీహారు నగరిలో నగల నవహరించుట

కూచీ బీహారు మే 18.— ఈ కేసులోని అయిదుగురు మాద్రాయిలలోను బాబుల్ అరువతడు నేరమునొప్పుకొనెను. తక్కినవారు నిర్దోషులమని చెప్పిరి. వారిపై నేరములు స్థా పించబడినవి. తుమారీకన్ అనువాని మేజిస్ట్రేటుగారు రిమాండులో నుండి. నెవన్న జడ్జిగారు వానిని జామీనుపై విడుదలచేసిరి. రెండువార్డులలో నుండ జి. ఎన్. రాయిగారి ని జామీనుపై విడుదల చేయనూడదని దావాదారు తరపు వ్యాయవాది వాదించెను. ఆక్రాద్దీకగాని జామీను రెండు కోర్టులలో నుండ నంగీరింపబడలేదు. బాకిము ఇంకను జామీ నుపై విడుదలలో నున్నాడు.

వజ్రముల వ్యాపారము.

సిమ్లా మే 18:— వాణిజ్య కరికాగ్రిమిక శాఖలనుబంధ మునదొరతనమువారు జులరి 11వతేదీన ప్రకటించినప్రకటనము ప్రకారము రిజిస్ట్రేషన్లు వ్యాపారాకా పార్శ్వలొప్పువ్యాపా లయినెన్నుపొందిం క్రమమున ఇంగ్లాండు వర్తకులందీయూకు పంపించవలెను. మరియు అకబ్జియులు దొరతనమువానిచే నియ మించబడిన ఎక్స్‌పోర్టు కమిటీవారి ఊద్యోగదీనగాని పయికిపం పించనూడకు.

రాజప్రతినిధికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు

సింలా మే 19:— 16వ తేదీన యుద్ధప్రతినిధి వార్తలు రాజప్రతినిధికి వచ్చింది దానియం దిట్టుండెను.—

ఆంగ్లరంగము, లూనుకును, బహుస్థానము, లూవాసి కాననము మధ్యయద్ధ మతితీర్చిముగా జలుగుమన్నది. జర్మ నులు ఆంగ్లకందకములను ముట్టడించి కొన్నిచోట్ల వాని నాక్ర మించుకొనిరి. కాని బెంటన్ తరిమి చేయబడిరి. ఇంతలో ఆంగ్ల సైన్యము హోమెన్ జోల్దర్ని రిడోట్ వద్ద జర్మనులను నును ముట్టడించెను.

తరాను రంగము.— ఇంకను ఉత్తరమున ఒక లోతు వద్ద జర్మనులు కందకములను మేల్చిరి. అచ్చట ఆంగ్ల సైన్యపు పటాలములు విడిసియుండెను. తరు న్నవసైన్యమును జర్మనులు తరు నే నాముఖమునంతలను గడ్డుచున్నారు. ఇంతింతయు నెద్దను రంగమున వారు వెల్లివిరి యుండిరి. అచ్చట తరాను వారి యెరుటు వారి పని సాగలేదు. క్రిమయగా చాలమంది మడిసిరి. మూర్ఛునుదివైగల కొండలయందు తరానువాని జర్మను కందకములను ముట్టడించి వాని నాక్రమించుకొనిరి.

అమ్య రంగము.— మోసులో 80 మైళ్ల దూరమున కల్పియమునను రివాండ్జో అను స్థలమున రువ్వను లాక్రి మించుకొనిరి. శత్రువుల యుద్ధోపకరణములను ఫిరంగియందును చున్న నుని కవ్యనుల స్వాధీకమైవి.

ఓనీబీ సెంటు.

పూవాలో ఉపన్యాసము.

పూవా మే 19:— ఆనీబీ సెంటు గారు రెండు చెన్నపురి మొయలులో నిక్కడవచ్చి మరునాడు హిందూశిక్షానికము గురించి యుపన్యాసించెదరు. తరువాత దివ్యజ్ఞానము గురించి ఉపన్యాసించి దానితరువాత హిందూశిక్షమునకు న్యువరిసాన మెందుకు కావలెను విషయమును గురించి తక్కించి ఉపన్యా సించును. మహాత్మా నిర్వజ్ఞాన సభాధిపతి తరపున ఆ సె. ఎన్. తేదీనాడు ఈ ఉపన్యాసపు కారకమను నుపన్యాసించును. మహాత్మా నిర్వజ్ఞానసభాధిపతి సముజ్జ్వల 21, 22 23 తేదీ లలో జరుగును. 22 వ తేదీ ఆ సె. చెన్నపురి పోవు ముము లో ముఖి చెన్నపురి పోవుదురు.

ఒకచిత్రమనకేసు

కలకత్తా మే 18.— కైటుకలెడ్డా కంపెనీవారు ఒక నికొంతసామాను అడ్డెచ్చిరి. అతడు కార్పొరేషను వారికి పన్ను చెల్లించకపోవుటవలన కార్పొరేషనువారు సామాను జేలం చేయించిరి. సామానుతమదనివెట్టువలెనని చెప్పి వారు స్కాటల కాజుకోర్టులో 150 రూపాయలకు కార్పొరేషనుమీద దావా చేయగా కేసుకొట్టి జేయబడినది.

రాగివల్లెములు.

గుల్లకాలము నాటిది.

డక్కా మే 18:— బాలు అత్యుత్తమ కమాండర్లకి గారు డక్కాలో నూతనముగా జగిన నొక సభలో నంగదేశపు మధ్యకాలచరిత్రము గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. గుల్లకాలము నాటికైరాగివల్లెములు రి దొరకైనవి వాళ్ళు చెప్పిరి. ఆపల్లె ములు బరేంద్రిజోధకనంపు రాధాగోవింద బెనకుగారి కద్ద నున్నవి.

మాండలె మెయిలు స్టీడుగు.— 80 క ఏ. ఏ. తేదీ బొంబాయి విడిచి పెట్టిన మాండలె స్టీడుగు 17వ తేదీ మార్చి ౭ బట్టణమున చేరినది.

హోమోనీ బి. సి. ఎన్. గారు.— హో. ఇ. హోమోనీ బి. సి. ఎన్. గారు జే స్టేషన్ గారి స్థానమున కధియ వారు దొరతనపు ఏజెంటుగా నియమింప బడిరి.

సాల్వేజీ స్టీడుగు:— ఇంగ్లాండుకు బోవలెన “సాల్వేజీ” స్టీడుగు 23 వ తేదీ మంగళవారము బొంబయినుండి బయలుదేరును.

అన్న దానము:— రాజుహోమంద్రికములోని అర్చరపు రామన్నగారు తమకొమార్తె వివాహమైనతరువాత 16వ తేదీన హిందూటాలా అన్న దానముజరతుమున 170 మంది బీదలకు అన్న దానము చేయింకిరి. 17 వ తేదీ నీనమాజమువారు 150 మంది బీదలకు అన్న దానము చేసిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

బార్లెటను పోలీసుకోర్టు

బజాజుసాహెబుగారు.

191 మే, 16

కంసాలి మోక్షపోవుట:— బెంటువాను లేక మోటి వన్ అను బొంబాయి రాజధానిలోని వాగి. బాతి శ్రీ బార్లెటనులోని రాజాచారి అను బంగారు పనివానిని ఇత్తడి పూన షుల బంగారము క్రింద నిచ్చి మోసగించెనని ఇదివరలో వ్రాసి యుంటిమి. ఆ కేసీనడకమున విచారింది వ్యాయాధికారి మాద్రా యలై నేరము నిగ్రహించి 18 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను.

తక్కిన దొంగలును పట్టబడిరి. వారికేసు విచారింపబడును. సి. బి. ఎన్. పిల్లెగారు.

శ్రీని బలవంతముగా చంపి వేయటం:— ఇదివరలో నలు గురు జమాన్ముదీయము చిన్నమ్మకు అను 15 ఏండ్ల పూము గల ఒక శ్రీని మోక్షివాలో బలవంతముగా పట్టుకొని మాన భంగ మొనర్చునయొ, అంగములమున నామె కొలది దినములలో మృతినొందెననియు వ్రాసియుంటిమి. ఆ మహ్మ దీయలకే సిక్రము మోక్షోధ్ధ విచారణ కంపబడినది.

ఆఫీకా యుద్ధరంగము.

జర్మనులు పోర్చుగీసు దేశము ముట్టడించుట.

లాహోరు మే 18:— లండను మే 18:— తూర్పుఆఫ్రి కాయందు ఒక జర్మనుసేన 8 వ తేదీ క్రిమయల 12 వ తేదీన పోర్చుగీసు దేశముపై బడినది. ఈరెండు సాయలను పోర్చుగీసు వారు జర్మనులకు దలమివేసిరి.

వజ్రగుళికలు

20 మూల్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
ధాతుపుష్టికి, బలమునను ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు నరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహి రంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జితేంద్రి యత్వమువలన గలుగును పుష్టిచాయము సుఖ రోగముల్య దురభ్యాసములు, విక్రాంతి లేకుండుట అమృతాంజనముదో 6, రెంబుకట్టికధి, ఉదరాను.

విషయానుక్రమణిక.

1. శోగము	2
2. బాబిడు బ్రతుకేను	3
3. మలాపురము హైస్కూలు	4
4. జీవితచరిత్ర చిత్రము	5
5. కృష్ణానదీ ప్రవాహము	
6. కాంగ్రెసు పనిసాగించువా రెవ్వరు?	6
7. గ్రామీణుల తిరుగుబాటు, బిట్టు	7
8. విదేశీయ మహాసంగ్రామము	
9. విదేశీయ ప్రతిపక్షము	8-9
10. ఇంగ్లీషు లింగప్రతిపక్షము	10-11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 న సం. మే నెల 19-వ తేది

శుక్రవారము

కాంగ్రెసు పనిసాగించువా రెవ్వరు?

II

మన జలసభలు జనరంజకము లగుటకు దేశ భావ లే యాభ్యుదయములు. ప్రజలకు సంబంధించిన విషయములు, ప్రజలు మాట్లాడుకొను భాషలో, ప్రజల కెంతో దూర ప్రయాణము చేయవలసిన యవసరము లేకుండు, తన మన వారలు కాని ఇతరులతో మెలగవలసిన నిర్బంధము పెట్టక స్వగ్రామములో వలె, ఇంటి గుమ్మములో వలె, సంగతులు తెలియజేయుటచేత ప్రతియను ఘృడును సమావేశమై మండల మనగా నిట్టిది మండల సమన్వయముగా నిట్టివి వానిని పరిపూర్తి చేయుట కివి మార్గములు అని గ్రహింపగలుగుట సాధ్యమయినది. ఆకస్మానుండి ఉట్టిపడినవారివలె నలుగురు ఆంగ్లభాషాకోవిదులు ఒక్కచోట చేరి జనసమావేశ మెరుంగని పరభాషలోనో, క్వచిట్ కాదిత్రుగా ఆ పరభాషాసమావేశము తమదేశ భాష లోనో, నోకముగోని మహాసమన్వయము ధర్మ శాస్త్ర సూత్రములను చేయువారి వలె ప్రకృత పరిస్థితుల నాలోచించక తమతో తాము గుఱుగుట గుంట లాడినంతకాలము ఆ సమావేశములలో జీవకళయే చూపట్టినది గాను. తనయిల్లే, తన వాకిలే, తనబిడ్డలు పాపలే, తనవశువులే జీవితమున గణనీయములుగా బెట్టుకొని యుండిన సాధారణ గ్రామస్థుడు దేశభాష యను సామాన్యబంధముచే పోదరులకు దగ్గరివాడై గ్రామసౌఖ్యము, తాలూకాసౌఖ్యము, మండల సౌఖ్యము, చుట్టు చుట్టు నివసించు సంఘసౌఖ్యము ఈ విధముగా నభివృద్ధి కాగలవని యాలోచింప మొదలిడినాడు. తన్ను మండలసభకు చందా నడుగవచ్చినవాడు తహసీలుదారుగారి తమ్ము డనియో తన మిత్రుని మిత్రుడనియో తన యభియోగములను నడుపునట్టి న్యాయవాది యనియో బలనంతముమీద కొంత సొమ్ములచ్చుకొనుచుండినవాడునేటిదినముహృదయ సంతోషమున, భావోత్సాహముతో, మండలము నకు మెలగునని, భావికాలమున నోడగునని, రాబోవువారికి శుభప్రదమని ద్రవ్య సమర్పణ మొనర్చుచున్నాడు. ద్రవ్య సమర్పణ మొనర్చుట మాత్రమే గాక కాలమును కొంత కర్చు పెట్టి,

శక్తిని కొంత వ్యయపరచి, సమావేశమునకు హాజరయి తన వరిసరముల ప్రజలతో తానును అనుభవించు కష్టసుఖములను అనుభూయించు కులములను ఉపన్యాస వేదిక నెక్కి స్ఫుటముగా తెలియబరచు చున్నాడు. ఇదివరకు ఆంగ్ల విద్యా పారంగతులు ఆతడే కార్యమును సారవేస్తునో నెరవేర్చుకొనడో యని జంతుమండిరో ఆ కార్యమును వీరికంటె నెక్కువ దార్ధ్యముతో ఎక్కువ స్వానుభవ నిదర్శనాపూర్వకముగ చేశుగల్గుచు న్నాడు. ఇంతయేల పూర్వపు కృత్రిమ ప్రజాహిత జీవనపు పానమున అసలు ప్రజాహిత జీవనమును నెలకొల్పుటకు దేశ నాయకులకు నోడగుచున్నాడు. ఈ ఫలము సామాన్యఫలము కాదు. ఈ వికాసము స్వల్పవికాసము కాదు. ఈ పథము త్రిణీక రింకడగిన పథము కాదు. ఇకముందెట్టి ఫలమే చేకూర్చితేక ప్రతిపాపకలయందు కలిగిపవలసి యున్నాడు. ఇట్టి వికాసమునే పరిపూర్ణముగా చేకూర్చిన వ్యాపింపజేయవలసి యున్నాడు. ఈ పథమునే విస్తారతర మొనర్చి రాజకీయంబు గావించి స్వరాజ్య మహాసాధమును చేరవలసి యున్నాడు. వెనుకకు జూచిన లాభము లేదు. ఆంగ్ల విద్యావంతుల ప్రాముఖ్యము కొరవడునే యని పరితపించిన ప్రయోజనము లేదు. ఆంగ్ల భాషోపయోగము తగ్గునే యని వందరిన నుపయోగము లేదు. ఇట్టికే ఆంగ్లభాషా పుత్రుల మగు మనము కొంత పరిశ్రమచేసి యుండుట శుభ సూచకము. కొంత దాని నడిచియుండుట ప్రశంస నియము. కొంతఫల ముడియుండుట కీర్తిదాతు కము. మన యాంగ్లముహాసభ కర్థమేమి? అన్నట్టి యాంగ్లభాషాసముల సూచనయేమి? నాలుగవ సమావేశమునకు 1323 గురు ప్రతినిధులను కాకి నాడ యాకర్షించుటకు కారణమేమి. ఉత్సాహము వెల్లివిరియుటకు గతంబేమి? దేశభాష, దేశభాష, దేశభాష. మరియొక్కటి కాదు. సామాన్యమానవుడు వెనుక నిలిచిపోవలసిన కారణ మిప్పు డదృశ్యమైనది. నాయకులు దేశభాషలో నుపన్వసించుట. ధురీనేగమున బలపడు నుపన్యాసములు కొన్ని, ఖంగునమోగి గంట వాయించినరీతిని వినవచ్చు నుపన్యాసములు మరికొన్ని, గంగాతరంగిణి వలె గంభీరముగ తరిలివచ్చు నుపన్యాసములు వేరొక కొన్ని అన్నియు సభామంటపమున కూర్చొనునది ముదలు సభనుండి లేచిపోవువరకు కంఠలామలకముగ ప్రతిపాసనికి కర్ణపర్వము లగుచున్నవి. ఏ గోడో తెలియలేదే యని నిమేషకాలమైనను అతడు విసుగుకొనవలసిన పనిలేదు. మంటపము బయటికి వచ్చినను ఆత డెంగిన భాషయే యెల్లడలను నుపయోగ మగుచున్నది. ఆతనికి తన ఇంటిలో నున్నట్లు, తనగ్రామములో ఆరిగిన రీతిని తన బంధుగులతో పంజోష మనుభవించిన విధమున కాలము జరిగిపోవు చున్నది. ఇంతకంటె సామాన్యమానవునకు సుఖతరపరిస్థితులు విజ్ఞానమును సంగ్రహించుటకు అవసరములు గావు. విజ్ఞానమున కనుకూలపరిస్థితులు ఏర్పడిన తరువాత విజ్ఞానసంగ్రహణము అతనికి కష్టముకాదు. అతడవసానవుడు గాడు. ఆంగ్ల విద్యాప్రాధునకాతడు అన్న, తండ్రి, తాత. సహజబుద్ధి కౌశల్య మాతనికి దృఢతరము. పరభాషాభ్యాస మొనర్చి

యొనర్చి యాతని మెదడు నిరైపోయి యుండలేదు. తుచ్చవారకవరిసరములలో పోగి పెరిగి యాతని చేహము కృశించియుండలేదు. మా యశావసులకు బారిపారి యాతని దార్ధ్యము క్రుంగి యుండలేదు. ఆతనికి విష మును తెలియుటే యావస్యము. ఖండితముగా ప్రవర్తించుట మరితప్పదు. ఆంగ్ల మహాసభవరకును పోవలసినవనియేమి? నెల్లూరులో 1915 లో జరిగిన రాష్ట్రీయ సభ నాలోచింపుడు. ఆంగ్ల భాష కచ్చట కొంతవరకు సెవిచ్చిరి. ఆంగ్ల భాషను సింహాసనాసీన నొనర్చిరి. ఫలమేమి? మహోత్సాహము. మహాచర్మ. తీవ్రవాదము. దృఢ తీర్మానము. ఈ సంవత్సరపు రాష్ట్రీయ సమావేశము మకకు దిరుగుదము. ఎల్లయు నిద్రావశమే. ఎల్లయు ఏకధోరణియే. ఎల్లయు వేదికమీదివారి మతానుకూలమే. ఆ సాశ్వాత్కృత ఆంగ్లభాష ప్రపంచవాక్కు అనీబీ సెంట్రాల్ గోపు కల్లోలమును కలిగి పకున్న యెడల నీసంవత్సరపు చదురా సమావేశము అధిమాధమమే యెయుండును ఆంగ్లాలమున నైన మనపోదరులు దృఢముగా పనిచేసిననుటకు రాను. తను మానసములలోని సంకోచములచే లేనియు ప్రజేకములు తెచ్చుకొని బీసెంటుగారిని నధిక్షేపించి రెండుమూడు సమృత్తులచే నామె నోడించిరి. ఇదియు నొక యాభ్యాసముగా గణించ వలసినదేనా? ఇది లేకున్నమరేమియులేదు. పాపము ఆహ్వాన సంఘమువారు రు 5000 లు వహించేసి నారు. డబ్బిచ్చినవారు బలవంతమున నిచ్చిరట గాని సభకు మాత్రము రాలేదు. 24 మండలముల బ్రతినిధులు 176 గురు విచ్చేసిరి. నెల్లూరున నైనను 241 రు ప్రతినిధులు చేరియుండిరి. నాలుగవ ఆంగ్లమహాసభ ప్రతినిధులు 1323 గు రెక్కడ? 21-వ రాష్ట్రీయ సమావేశపు 241 రు ఎక్కడ? 22-వ రాష్ట్రీయ సమావేశపు 176 గు రెక్కడ? లెక్క చేసి చూడగా ప్రముఖులైన యాంగ్లము తొమ్మిదిగురు పేర్లు కానవచ్చినవి. ఇందులో నొక్కరు అధ్యక్షులు ౫ ఒక్కరు అధ్యక్షుల మిత్రులు. వారి సహాయార్థము వారి జిల్లా మండల పోయినవారు. మువ్వనూ ఇడియూ శాసన నిర్మాణ సభ్యత్వము కొరకును నలువురు స్థానిక శాసన నిర్మాణ సభ్యత్వము కొరకును ప్రయత్నించు నట్టివారు ఇతరాంగ్ల ప్రముఖులు లేరనుట కొక్కటే కారణము. తీర్మానము లెన్నియేని ఆంగ్ల ప్రతినిధులు మాట్లాడుటకు వీలు కలవి యున్నవి. ఆంగ్ల ప్రతినిధులు ప్రముఖులుండినయెడల వారి నుపన్యాసకులుగా వేసుక యుండి యుండదు. కన్నడ ప్రతినిధులు గాని మళయాళ ప్రతినిధులు గాని ఉన్నట్లులే కానరాదు. అరవ ప్రతినిధులెవరు ఏ పత్రికాధిపతుగో ఏ న్యాయవాదుగో ఏ రామనాథమురాజుగారి ఆశ్రితుగో చేరినట్లున్నది కాని అన్నిమండలములవారును సామాన్యప్రజల ప్రతినిధులు వచ్చినట్లు లేదు. సభ చేరినవారిసంఖ్య ఇంతసంకోచమేల కావలయును? ఇందరు ప్రతినిధులు మా తెలుగుజిల్లాలో జనుల కెక్కువ యభిరుచి ఇంకను కలుగని పరపతిసమావేశములకు అందులో జిల్లా సమావేశములకు హాజరగుచున్నారే? రాజధాని యుత్సాహము లేకున్న మానె. అరవమండలముల యుత్సాహ

మేమి బీడుననదా? తలచుకొనినచో నొక్క
తంజావూరు చాలదా వేల ప్రతినిధులను వంపుట
కు? అయిన బంధమేదీ? ఉద్దీపకమేదీ? జనసామాన్యము
నాగిరిండు శక్తి ఏదీ? ఏల ఇట్టి సమావేశములు?
ఏల ఈ పటాటోపములు? సమావేశము
రాష్ట్రీయ సమావేశము! నాలుగు భావల ప్రతి
నిధుల కూడికయట! తెలుగు, కన్నడము, అరవ
ము, మళయాళముల జనుల క్షేమమును కాచుట
యట! అరవదేశ మధ్యమున అరవభాష అనాది
నుండి విజృంభించిన మహాక్షేత్రమున మధురాపుర
వరమున సభ కూడుటయట! అరవలైవను రాక
కోపుటయట! ఇందులో నవ్యాను మేనుకలము!
మహాస్థానమున అఖండమండలాధీశ్వరుల మర్న
నన గణితవిభాగమును దించి పడవైచివ్యతము
పుత్రుల నా తల్లికావించు తెల్లమెకు సాధ్యము
కాగలదు. ఇప్పుడేమిట నూ సోదరులు మాతృము
ఖమును చక్కగామాడకలంతురా? మాత్రా రాధన
కుబూనుకురా? ఆంధ్రులకు రాష్ట్రీయ సమావేశ
మాంధ్ర మహాసభగా మండుంపినదని నిర్ణయించు
కొని అరవలకు సంవత్సరము కర్ణాటకులకు
కర్ణాటక మహాసభము నుకలూరులకు మళయాళ
మహాసభయు నేర్పరచి చళివోదల నిర్ణయ
దేశీయ మహాసభోద్దేశ : రవాహకుల నొనర్చు
జాతురా?

బ్రాహ్మణులెవరు?

మొన్నటిదినుము మధురగో 22-వ రాష్ట్రీయ
సమావేశమునకు సంబంధించి జరిగిన సాంఘిక
సభయందు డాక్టరు గణపతి రాయగారు నిమ్మజా
తులను గురించి ప్రశంసించుట సంభవించెను.
గణపతి రాయగారు సామాన్యముగానే హాస్యస
క్రధానముగా మాట్లాడువారు. అందులోను ఉత్తర
ఇండియా యాచారములకును మన యాచారము
లకును ఎక్కువ యంతర మున్నయప్పుడు వారి
ప్రతిభ నువయోగించుటకు నక్కర యనకా
శయు దొరకినది. మన మాయుకు లనుకొనువారి
ద్వివిధ ప్రవర్తనము అందుల కింకను సహకారి
యైనది. కడచిన ఐదవర్షము రాయగారు తమ
యింటిలో విడుచుచేసి, అప్పుడ అనేకులకు శాసన
నిర్మాణ సభ్యులను భోజనమునకు నాహ్వాన మొన
ర్చి, నంటవాడు వామొద్ద బ్రాహ్మణేతరుడే
యండెను. అయినను మన కతివిధు లెవ్వరుకు
నాడు అభ్యంతరము చెప్పలేదు. చక్కగా
నారగించి సంతృప్తులైరి. అది తమ యనుభవ
మగుటచేత గణపతిరాయగారు మొన్నటిదినుము
యథాప్రకారము స్నేహితులందరను శాసన
నిర్మాణసభ్యులలో నుండ భోజనమునకు విచ్చి
రట! అన్నియు సిద్ధమై ఆకులు వేయు వేళకు
కొందరు మహానుభావులు రాయగారిని వంటవాడు
బ్రాహ్మణుడేదా యని ప్రశ్నించెరట! పాప
ముత్తరదేశమున ప్రజలు బ్రాహ్మణవచకుల నెరుం
గరు. అందుచేత రాయగారి కీ ప్రశ్న కొంత చిత్ర
ముగా దోచియుండకపోదు. వారిదివరకు దక్షిణ
దివారి నెరుంగనివారిని చెప్పరాకున్నను సమాను
లగు భౌత్యవరులని వీరిని భోజనమునకు పిలువగా
నంగీరించి వడ్డించు సమయమున కీయభ్యంతరము
జెప్పుట కొంత నైకబ్రమును కలిగించక మాని
యండదు. ఈసంగితినిబట్టి సభలో గణపతిరాయ
గారు బ్రాహ్మణ పదముపై వ్యాఖ్యానము చేయు
వారైరి. వారు బ్రాహ్మణులను వంటవాడుగా

బెట్టజాలరట! స్నేహితుల సమృద్ధములను గౌర
వించుటకై నను ఆకవివారికి వీలుకడదట! ప్రాచీ
నకాలమున గూర్తులు వంటవారు. నేటికి బ్రాహ్మ
ణులొప్పత్రియందు ప్రవేశించుచున్నారు. ఇది పతన
మగుటకు సంజేహము లేదు. ఇట్టి బ్రాహ్మణులను
సిద్ధముచేయుట బహు సుఖము. సిద్ధజాతుల
నెల్లరను బ్రాహ్మణులను చేయవచ్చును. అందు
చేత తాము దక్షిణ ఇండియాలోని నిమ్మజాతుల
నందరిని ప్రత్యేకము రైలుబండ్లు వేయించి ఉత్తర
హిందూస్థానమునకు కొనిపోయి అచ్చట వాడని,
వంటవాడుగ నువయోగించుటచేత వని కాబోలు,
బ్రాహ్మణుల కొన్ని, ఇచ్చటికి తెచ్చివిడుతు రని
డాక్టరు రాయగారు ప్రవేశించిరి. ఎంతటి హాస్య
రసభూయిష్టములుగా వీరి ముగిసినవారు రాయ
గారు రెండర్థములను మాత్రము స్పష్టపరుచు నొచి
రనుట నిశ్చయము. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణ
వృత్తి వదలి ఇతర వృత్తులలో ప్రవేశించినమొదల
తదనగణసామమునకే అప్పుడు బ్రాహ్మణులుగా
నులను ననుట కల్ల. సిద్ధజాతులచేతనను తగి
శత్రుగా కలిగిగివో బ్రాహ్మణులు భావలలోనిది
నెన్నియో కార్యములు అది కాగలదు. అంతేకాక
బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణ భేదము
భోజన మజ్జనాల వర్తకములతో మాంధ్రదా
యానుసరమే వారి వ్యవస్థ కలవని ముట్టి
గాడు. ఆచారము భిన్నముని ఉత్తర
హిందూస్థానము బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మ
ణులు కావనరాకుంకదా! అరవిని వెలివేయుటకు
రాదు గదా! అతనికి శాస్త్రానుగుణమును ఆచార
బద్ధమును సగుణియము నూతన దృష్టిపథము
నుండి యనుమాలితర మగునెకల మనకును నను
సరణీయ మేలకాదు? మన పిఠితనము లేల నిమేష
నిమేషమును నడ్డమువచ్చుచుండవలెను. ఇందుకు
సమాధానము దొరకునా?

ఆస్పిత్రు మహాశయుడు.

ఆస్పిత్రుమహాశయుడు ఈతనతనమున నెంతటిభారము
నైనను వహించి నిర్దోషమునాడతటస్థుడు. అయిర్లాండు
సమస్యలను తీర్చుకొంటు ఆత డిప్పు దాదేశీయన నున్నాడు.
మొన్నటిదినుము ఆదేశపు ప్రీతి కావలయుగా నీతిను నిజమిరు
డైనాడు. అనగా ఆదేశపు కార్యనిర్వాహకసంఘములోకి
చేర్చబడినాడట. ఇంకల కథలు కొలదికాదని కొందరు
మానించుచున్నాడు. బిర్రెజాగారిస్థానమున కార్యదర్శి ప్రస్తుత
మొత్తము ఏర్పడరనియు ఆస్పిత్రుమహాశయుడే ఆదనియూ
నాయు వీరభిప్రాయపడుచున్నాడు. ఆస్పిత్రుమహాశయుడు
తనవనికాక యెక్కుడు జవాబుదారీలతో నుడిన ఇతరధర్మము
లను నెత్తిపైచికినీ చక్కగా నిర్వహించగలడటను ఆతని
యధ్వమంతిత్వ సేవాక్షమిచ్చుచున్నది కన్నులసీరి ఆపదకి
రాజీనామా నివ్వకప్పుడు కేచినరు ప్రభువు యముమడగురన
యద్దమనుమన కార్యముల నిర్వహించి ఆస్పిత్రుమఖ్య
మంతి అయిర్లాండు మంతిత్వము వహించిన ఆశ్చర్యము
కలుగజోదు. ఆంగ్లమంతి మండలియందలి గౌరవమే హెచ్చు
గలదు.

పీ. టీ. క్రిస్టివానయ్యంగార్ల వారు

మధురలో జరిగిన రాష్ట్రీయ విద్యా సమావేశమున కధ్య
క్షుక వహించి క్రియుక పీ. టీ. క్రిస్టివానయ్యంగార్ల వారు
మరలయనవారి ఆంగ్ల భాషా పాండిత్యముపై దండుబెడలివారు
వక్రితుకపు సజీవ ఆంగ్లభాష మన పి. టీ. లకు రాడటగాని
మేమి ప్రియరు, బెకెలావనను మున్నగు గ్రామీణకాలపు
మహాకవుల కలపటమునకు మనవారు సమర్థులట! ఇది రెంటికి
దప్పిన కేదలు. అటునేటి ఇంగ్లీషుం టెంపెనది. ఇటు దేశభాషా
జ్ఞానమును తెంపినది. వైవెయ్యనకు ఈసారి ఆంగ్ల భాష
మేరువెట్టి మనదిశ్చ విద్యాలయ వండితులు మన విద్యార్థులలో
నూటికి ఏమిది గును జీవన విరహితుల నొనర్చుచున్నాడు.
ఈమన్యామమున పీ. టీ. క్రిస్టివానయ్యంగార్ల వారు మరల
కంతమెత్తి ఖండించినారు. మహాభరత కాలియగు నీవిద్యా
బోధకుని దేశభాషా పక్ష ప్రావీణ్యముల విషయవంతముల
గును గాక యని కోరుచున్నాడు.

ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సభలో నెల్లూరు.

నెల్లూరులో నెచ్చలనో రేడియము లోహముతో జేరిన
గనుల కవకాళ మున్న గట! దాని నందర్భమున జర్మను వర్తక
సంఘ మొకటి గొన్ని హక్కులకు సంపాదించినదట! ఆ
హక్కులను రద్దుచేసి ఆంగ్ల వర్తక సంఘములకు ఇయ్యరాదా
యని జే. డి. రీటు గారు మన ఇండియా కార్యదర్శి ఫౌబర్లేకు
గారి నడిగిరి. అది గాజనీతి కార్యక్రమమున దేరినదనియు
ఆలోచనలో నున్నదనియు వీరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. యద్దము
కారణముగా నైన శాంధ్ర భూమిలో నొక్కొక్క గెల్లూరు
ప్రతీక ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సభలో కలిగినది గదా. అట్లే యు
లకు మనదేశపు భూవర్ణక తెలిసిను మనకు లాభవాహకమే

ఆకాశ యుద్ధములు

ఆకాశములను ఎక్కువ కెక్కువకును నిమగ్న ఆంగ్ల
రాజ్యాంగసభలో కొంత తీవ్రముగా జరిగినది. అందరకంటె
ఆంగ్లముకే యెక్కువయరు తీర్మానము ఫలము. అట్లే మే
మాసముల చుట్టూ ఆకాశయుద్ధములు 418 జరిగింది. అందు
లో 68 మాత్రమే బ్రిటిషులు వైభవ జరిగినది. వీరిలో
నెల్ల జ్యూనివారి మహాసభలు పరిమూకు వివాద మందినవి.
ఆంగ్లంల విమాన మొక్కటియొకటి పడలేదు. జెప్పెలికలమో
బ్రహ్మాండ కటాహమును బోర్ల జేయునకు భయ గొంతకాల
మ నేవలకు వండినది. వానియందు కొన్ని యనకూలములు లేక
పోలేదు కాని ఆ యనకూలము లెంతో బలవంతములు కావ
చట ఈ 21 మాసముల వారాలమున నెల్లమే పోయినది.

సాంఘిక కార్యములు

కాలమానాస్పితి. — నిన్నటిదిను మధికోష్ఠము 108-0
డిగ్రీలు. అరమెట్లము 83-6 డిగ్రీలు.

దీపములను వెలిగించు కాలము. — మే 19-న
తేదీ 6-56 గంటలవఱకు, 20-న తేదీ 6-51 గంటలవఱకు
దీపములు వెలిగింపఁబడును.

తైదుగోనుండి తప్పించుకొనుట. — ఒక తియ్య
జాతీయుడు కన్ననూరు నెంట్టు జెయిలులోనుండి తప్పించు
కొనిపోయెను. జెయిలు వార్డును అనుమానముచే మద్యగణ
నండి తొలగించినారు.

ప్రయాణములు. — నిన్న సాయం కాలము నుండి
కలము జమిందారుగారు కొనిలపేటవఱకు వ్యవసాయశాఖ
డిప్టీ డైరెక్టరు ఆర్. డి. ఆన్ టైడ్ గారు తిరుచునాల్లికి ఆంగ్ల
ఇండియను సేక గూర్చుడి. ముంబయిగారు తిరునాల్లికి బయలు
దేరిరి.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజము. —
మే నెల 21-న తేదీ ఆరవారమునాడు సాయంకాలము 6 గం
టలవఱకు అట్టాపల్లె దిగ్గిలో నెం 97-య ఉపల్వాస మందిరమున
పి. వి. సి. రావు. బి. ఎ. గారు ఉపాసనజేసి ఉపల్వాసను
నిచ్చెదరు.

జగన్మూర్త భక్తసభ. — ఎక్కువ, వీరాస్వామి
పిల్లేగారి దిగ్గిలో నెం 4/4-య గృహమున 21-న తేదీ ఆరవారము
సాయంకాలము వామగుంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వంశాధికేశ
భాగవతగారు “ద్రౌపదిసూరసరక్షణ” హరికథా కాల
క్షేపము చేయుదురు.

తప్పమాచిక. — ఎన్నడేమి శోధునర్థ పండ్లదుకా
ణదారుడు మనుస్వామిచెట్టి తమ్మనగుల్లతో తూచివర్ణనము
యండెను. కిందటి నెల 21-న తేదీ రాజరత్నముపట్టి అనునతడా
మోసము కనిపెట్టి వారిని పోలీసువారి కప్పజెప్పెను. వ్యాయా
ధికారి వారికి యా 15-ల జరిమానా నిధించిరి. జరిమానా నియ్యలే
నపుడు మద్రాసు ఒక మాస 6 కఠింకల పాండరములను.

ఒక వెట్టివాడు. — కకరత్తు మను జెట్టివాడు క్రిం
దటి వాను నెలలో నొకవాడు మూడు గంటలకు కప్పము
హాకులో ఉద్యోగిగానున్న వెల్లెగారి వాకిట తిచ్చాడు
యండెను. వాని నప్పుడు దొంగవానిగా వట్టుకొనిరి. అప్పుటి
నుండియు వాడు పిచ్చి ఆనువలెనోనుండి కొలది శోజుల
కిందటనే విడుదలడెను. ఇప్పుడు వానిజెట్టి పోయినది. గనుక
వానికేమి విచారింపవలయునని పోలీసువారు కోరిరి. పిచ్చి
వాడుగా నాన్నప్పు డిటులచేసెను. గనుక మద్రాసు దండ
కార్డుడు కాడని వ్యాయాధికారి కేసు కొట్టివేసిరి.

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

ఐర్లాండు స్వచ్ఛరిపాలనము : రాయబారము జరుగుచుండుట

చీనాలోవిప్లవము : తగ్గుదలనూచనలు లేవు

జర్మనీలోని ఖయిదీలను దారుణముగ చూచుట.

(రైటర్స్ ఏజన్సీ)

ఐర్లాండు

చీనాదేశపు తిరుగుబాటు.

చీనాదేశమునందు తిరుగుబాటు తగ్గినట్లు కనబడుట లేదనియు, నాదేశముల చలించుటకుఁబడిన కాననము చీనాదేశపుభక్తులయొక్క స్వచ్ఛరిపాలనతో సంబంధించినది కాదనియు, చీనాదేశమునందు అంగ్లప్రతిక శక్తవహముల కేమైనచిక్కులున్నట్లుండదు, వానిని తీవ్రములములలో తొలగించుట కేర్పాట్లు చేయబడుననియు, కానున్నసభయందురాబట్టినెసిలో ప్రభుత్వము చెప్పిరి.

వర్తక నిరోధము.

అంగ్లదేశమునకు యునైటెడ్ స్టేట్సువారిజాలు

లండన్ మే 18:—అతిస్నేహభావముతో యునైటెడ్ స్టేట్సువారు వర్తకనిరోధమునకుఁబడిన ప్రాయము యునైటెడ్ స్టేట్సువారి వర్తకనిరోధమునకుఁబడిన అంగ్లదేశ మెట్టి యాటంకమునిచ్చుట ఆసంభవమని వాగిరి.

అంగ్లదేశపు జవాబు.

యై యుక్తమునకు అంగ్లదేశము జవాబువాయించు తటస్థదేశముల వర్తకమునై వెట్టబడిన కొన్ని నిర్బంధములను తొలగించుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవనియు, అందు యునైటెడ్ స్టేట్సు వర్తకమునకు ప్రత్యేకముగా ఆనకూలము లేరనియు చెప్పిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు యొక్క ఎగుమతి మొత్తమున్నయు అంగ్లదేశపు మొత్తములకు సమముగా నైనను లేక ఎక్కువగా నైన నున్నదిగాని ఎన్నటికిని తక్కువగాలేదు. పట్టుబడిన వర్తకపుట్టడల విచారణ కొద్దులలో ఆమెకును హక్కుదారు లెక్కువగా వచ్చుచున్నందువలన ఆలస్య మగుచున్నదని అంగ్లదేశము ప్రత్యుత్తరము వ్రాసెను.

నెల్లూరుజిల్లాలో ఒక జర్మను కంపెనీ.

లండన్ మే 17:—హిందూదేశమున నెల్లూరు జిల్లా లేడియా—కేరళ ఒక ఖనిజమునందు వ్యాపారము చేయుచున్న జర్మను కంపెనీవారికి ఆనకూలములు కొన్ని ఏర్పడిన బడినవనియు, ఆ ఆనకూలములను వారినుండి తొలగించి ఇంగ్లీషు కలపెనీల కిచ్చుట మంచిదనియు కానున్నసభలో సర్ జాక్ రీస్ గారు చెప్పిరి. ఈ రాజతంత్రము ఆలోచింపబడుచున్నదని ఖేంబరెన్ గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

విమాన దళము

కామక్కు సభలో చర్చ.

లండన్ మే 18:—విమానదళమును గురించిన చర్చను కామక్కు సభలో జాయననుకు హిక్కుగారు ప్రారంభించిరి. విమాన దళమునకు సంబంధించిన వ్యవహారమును చూచుటకు ప్రత్యేకము మంత్రియేర్పాటు చేయవలసినదని, వారు కోరి, క్రొత్త యేర్పాట్లు చేయబడిన సంఘము నిరవయోగమున వారు నడిచిరి.

లెన్సెలు గారు వారికిమాధానముచెప్పెను, అంగ్లేయు విమానదళము చాల కృత్రిమమునడిచినందు వాయుమండలము నందు జర్మనులేబలవంతులైయున్నారనట అబద్ధమనియు నెలచిరి. విమానయద్ధములలో చాలవరకు ముఁమే గలిచితిమి. జర్మను విమానములకంటె వేగముగ పరుగెత్తునని చెందుకముల విమానములు ముఁమేగవు. భోజనవిమానములకంటెను వేగముగ పరుగెత్తుననియు చెందుకములు కలవు. విమానదళపుసంఘమునకు కష్టమప్రభుత్వము ఆశ్చర్యమిగిలినది, ఇద్దరునైక ప్రతినిధులును ఒక వైకకాన్నియు సభ్యులును సిద్ధమైయున్నప్పుడు, మేజరులెన్సెలుగారు, యేర్పాట్లు చేయటకు నిశ్చయించితిమి. ఇంకొకప్పుడు కర్మమునడిచుకంటె ప్రభుత్వసభ్యులు చాల సమర్థులు.

ఈ ఏర్పాట్లు ఆకాశమునకు లిగించుచున్నవనిచెప్పిగాక నడిచిరి. ఇప్పుడున్న మనవిమానదళపు ఏర్పాట్లు శత్రువుల ఏర్పాట్లకంటె శ్రేష్టముగ నున్నవని బోసయలగారు చెప్పిరి. తిరుగుగను, జర్మనులకంటె నిర్విఘ్నముగను మన విమానములు పగుచుచి వచ్చుచున్నవి. వాల్తే మే నెల మధ్య 478 విమాన యద్ధములు జరిగివి. ఇంకెలా అంగ్లదేశమునకు 68 పోరాటములు జరిగినవి. ఇక్కడ జరిగిన యద్ధములలో 18 జర్మను విమానములు నేలగులిచి. కాని ఒక బ్రిటిషు విమానమైనది, నవ్వపోయి యుండలేదు.

నాకాపోరాటము.

శత్రునాకలు పారిపోవుట.

లండన్ మే 18:—అంగ్ల నాకాజళము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—నిన్న అంగ్లనాకలకు, జర్మనాకలకును, పోరాటము జరిగింది. స్వల్పకాలము పోరాడి శత్రువునాకలు శత్రులలోనికి పారిపోయినవి. అంగ్లేయులకేమియు నష్టములేదు. యద్ధము జరిగిన ప్రదేశము బెల్జియము త్రిము నకల పోరాటము జరిగింది.

ఒక చిన్న బ్రిటిషు ఓడ ధ్వంసము చేయబడుట

లండన్ మే 18:—కుంభుల ఫిరంగిగళము ఒక చిన్న బ్రిటిషు ఓడపై ఫిరంగులు పడి వానిని ధ్వంసము చేసినట్లు ఇద్దరుచెప్పిరి. వటి యద్ధానికి గాయములు తగిలినది.

వైమానికుల ధైర్యము

మొచ్చుకొని బహుమానము చేయుట

లండన్ మే 16:—జర్మనులు వచ్చినప్పుడు కానిమిద బాంబులు వేసినందునకై లెఫ్టినెంటు ఏ. డి. బాతుబాగ్డనుకును లె. సి. ఏ. రిడ్డెకును మిలిటరీ క్రాసు లియ్యబడినది వీరు చాలవైకి యెగిరి ఎన్ 15 వ జర్మనిమిద బాంబులు వేసిరి.

సోల్దరులకు ధనసహాయము

లండన్ మే 17:—వివాహితులుగాని అవివాహితులుగాని సోల్దరులకు ధనములేక ఇచ్చుదివడునప్పుడు వారికి సంవత్సరమునకు 10% పొనులవరకు సహాయముచేయుట కేర్పాట్లు చేయబడినవి కానున్నసభలో హెనుగారు చెప్పిరి.

నైతిక సేవాబిల్లు.

లండన్ మే 19:—ప్రభువుల సభవారు నైతిక సేవా బిల్లునకు కొన్ని సవరణలకు పాపడినవచ్చును. ఇందువలనబిల్లు తిరిగి, కానున్నసభవారి యోచనకు రావచ్చును. కావున బిల్లు 24 వ తేదీకి ముందు రాజానుమతిని పొందకపోవచ్చును.

కేస్టంటుకేసు విచారణ

లండన్ మే 17:—సర్ కోజు కేస్టంటును, యెలీరి ప్రెజిడెన్టులచారణకు వంపించిరి.

వై కోర్టుకు పంపుటకు పూర్వము ఏమైన చెప్పకొంది వాయని మేస్ట్రీటు కేస్టంటును ప్రశ్నించగా, గద్దడ స్వరముతో ఏమిలేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. క్లిప్మిచెప్పటకును యెలీరి నిరాకరించెను.

తేయాకు పన్ను

లండన్ మే 17:—హిందూదేశమునండి తేయాకు మీద వేసినయెగుతులేవచ్చులలో సరిసమానమైనవన్నును, విదేశముల నుండి ఇంగ్లండులోనికిగుతులేయిన. సరకుమీదవేయబడు రాయని మెకన్నాగాని యదుగగా, అట్టిదన్నును, జేయబడునని వారు కానున్న సభలో చెప్పిరి. సామ్రాజ్యములో వండిన తేయాకు మీద పన్నును తగ్గించు విషయము చర్చనీయము.

ఆహార పదార్థముల ధరలు.

లండన్ మే 16:—1914 వ సంవత్సరము వాల్తే తరువాత ఆహారపదార్థములధర, వియన్నా యందును నూటికి నూట పదివంతులును, బెర్లిన్ నగరమునందు నూటవంతులును బ్రిటిషు దీవులందు యేండ్లయెడల వరుసలును పెరిగిపోయినవి. ఆహార పదార్థాక్రయము విషయమై జర్మనులు కొన్ని కట్టుబట్టుములు చేసిరి. లేనియెడల అక్కడ వుండితగ్గర పెరిగియుండును.

సర్ ఎడ్వర్డుగ్రేగారి వైయవవాదము

లండన్ మే 18:—“వికాగోడెయిన్యూను” పత్రికాతినిధికోసం ఎడ్వర్డుగారు చెప్పినవిషయములనుగూర్చి దూషించుచు జబ్బుచుంట్రికలూహిసింది. వాగ్దర్శన పత్రికనూత్రికలూ సర్ ఎడ్వర్డుగ్రే గారు సాధించుచున్నానూత్రికలూ వినిరించినవాగినను

బ్రిటిషునావికాదళమువారి ధైర్యము

లండన్ మే 18:—కొంతరిగిపోయి బ్రిటిషు సబ్మెరైనును ఒక ఆమెకును విశేషముచూచి అంతరి వానికుల. శాస్త్రధైర్యములగూర్చి మెచ్చుకొనెను. శత్రుదేశముల ఒక గనికెత్తిగలి సబ్మెరైను ముందుభాగము విరిగిపోయెను. ఆజ్ఞతేకయే అందుకొనావలయు తరువాతములందు ధైర్యసాహసములతో నిలిచిరి. తరువాత ఆ సబ్మెరైను సమద్రోహభాగమునకు వచ్చి అతితీవ్రతముగా ముఁమిగిల్చి స్వదేశమున కేరెను.

మునిగిన స్త్రీయరులు.

వానిలో ఆమెకావా రుండుట.

లండన్ మే 18:—బటేరియన్ స్త్రీయరు ధ్వంసమయినపుడు యంత్రములు వేలి ఇద్దరుఇంజనీరులు, ఒకకళానుచుని పోయిరి. ఆమెకాదేశములలోను ముగించిపోయిరి. స్త్రీయరు పడిపోయి నిమిషములలో ముగిసిపోయింది. ఇట్టియస్త్రీయరుమీద రి గ్గురు ఆమెకావారుండెను.

హార్డింజి ప్రభువు.

లండన్ మే 18:—నిదేశ కార్యాలయమునకు శాస్త్రవర్మగ హార్డింజిప్రభువును శాస్త్రవర్మగ నియమించిరి. వీరికిమున్ద్యోగమును తాత్కాలికముగ నిచ్చిరి. సర్ ఆర్థుర్ నికల్సనుగారికి ఆనాలోగ్యముగ మంతులవలన తమవని చాలించుకొనుచున్నారు.

డాల్ఫింగుకేసు

లండన్ మే 17:—డాల్ఫింగుగారికి జబ్బులపురములో మరణించినది నిధింపబడినది. వీరు ప్రివీ కౌన్సిలుకు దరఖాస్తు చేసికొనగా దానికి వారు నిరాకరించి తేసిరి.

శత్రు వర్తక వాతసము

లండన్ మే 18:—బ్రెస్ట్—అస్ట్రేలియా దేశపు వాణిజ్యసంఘము లన్నియు కలసిసభచేసిఅంగ్ల సామ్రాజ్యమునందు మిత్రులందరి యందును వర్తకమును కృత్రిమముచేయుటకు తటస్థదేశముల వర్తకమును ఉచితపద్ధతి నుంచుటకు శత్రువర్తకమును వాతసము చేయుటకు తీర్మానించిరి.

పాకిల్టా సహాయసంఘము.

లండన్ మే 19:—పెర్స్టెల్టా పాకిల్టా సహాయ సంఘమునందు న్యూజీలాండు దేశమును పామగొననని మాస్ గారు ప్రకటించిరి.

ఐర్లాండు

ఐర్లాండుదేశ రాజకీయ కార్యదర్శి.

లండన్ మే 17:—సర్ హెర్బర్ట్ హెర్బర్ట్ గారు అతి త్వరితముగా డబ్లిన్ నగరమునకు గావతరిం ఉత్తరమైనది. వారు బహుశా ఐర్లాండుదేశ జాభ్యు కార్యదర్శిగా నియమించబడుదురని జను లనుకొనుచున్నారు.

ఆస్క్విత్తు మంత్రి.

ఆస్క్విత్తుమంత్రి డబ్లిన్లో ముఖ్యోద్యోగులతోను, మహాజనులతోను కలసి మాట్లాడుచున్నారు.

ఆస్క్విత్తుమంత్రి ఐర్లాండు ప్రీవీకౌన్సిలు సభ్యులని యధావిధి ప్రమాణములు చేసిరి. ఇట్లు వారు ఐర్లాండు పాలక సంఘములో నొక రకుచున్నారు.

ఆస్క్విత్తుగారు తిరిగినట్లు

లండన్ మే 18:—ఈవారము కడపటిదినమున ఆస్క్విత్తుమంత్రిగారు ఐర్లాండునుండి ఇంగ్లాండునకు మరలిరచ్చెదరు.

అంబేద్కరు మే 18:- వచ్చినాక తూర్పుఇండియా
పు బ లో ని యు ధ్ద నా క బ లు sugar ల క్కె యు
పిటలలో పనిచేసి పారిపోయి వాగుడు on 05 తిరుతయ
నులలో చేరిరి. అజ్ఞే కుతుడు పురాన్వినుతుడు ఏటా 21
డి విచారించబడిరి.

THE GREAT WAR.

Home Rule for Ireland: Conversations Proceeding.

REBELLION IN CHINA: NO SIGNS OF ABATEMENT.

Horrible Treatment of Prisoners in Germany.

DEBATE ON AIR QUESTIONS: MR. BONAR LAW'S VIGOROUS DEFENCE.

ONE CONTINUOUS FIELD OF BLOOD ON THE BRITISH FRONT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Home Rule for Ireland. Conversations Proceeding.

LONDON, May 19.
Informal conversations are proceeding with a view to settling the Irish question by mutual agreement. It is reported that Mr. Churchill is taking an active part. It is stated that Nationalists are prepared to exclude nearly the whole of Ulster provided that Home Rule is immediately conferred on the rest of Ireland.

The Revolt in Ireland. The Chief Secretaryship.

LONDON, May 18.
Sir Horace Plunkett, who is in London, has been hurriedly recalled to Dublin. It is rumoured that he may be appointed Chief Secretary.

Mr. Asquith's Conferences.

Mr. Asquith in Dublin has continued his informal conference with officials and prominent personages.

Mr. Asquith an Irish P. O.

Mr. Asquith is being sworn in to-day as an Irish Privy Councillor. Thus he becomes a member of the Irish Executive.

The Home Rule Question.

A suggestion that the Home Rule question should be taken up where it was left in 1914 is generally welcomed. It is rumoured that Mr. Lloyd George is also working for a settlement.

The Chief Secretaryship.

It is expected that Mr. Asquith will visit Cork before he returns to England. His swearing in as Irish Privy Councillor strengthens the belief that the Chief Secretary will not be appointed at present, and that Mr. Asquith will temporarily assume responsibility in the Commons for Ireland.

Mr. Asquith's Return.

In the House of Commons Mr. Tennant said that he expected Mr. Asquith to return from Ireland at the end of the week.

Mr. Asquith to Visit Cork.

LONDON, May 19th.—Mr. Asquith is going to Cork to-morrow.

Compulsion Bill.

Royal Assent Postponed.

LONDON, May 19.
It is stated that amendments in Lords will probably necessitate the return of the compulsion bill to the Commons, hence royal assent is not likely to be given before May 24th.

A Naval Encounter.

Between British Destroyers and Monitors and German Destroyers.

LONDON, May 18.
The Admiralty announces that yesterday an encounter occurred between British destroyers and monitors against some German destroyers. After a short engagement the enemy withdrew to their forts. There were no British casualties.

Place of the Encounter.

The naval encounter mentioned by the Admiralty was off the Belgian coast.

The Air Debate.

In the House of Commons.

LONDON, May 18.
In the House of Commons Mr. Joynson Hicks opened the air debate. He strongly demanded the appointment of an Air Minister and emphasised that the new board would be worthless.

Mr. Tennant replying indicated the enormous expansion of our resources. It was untrue that Germany had got the supremacy in the air. We had won the great majority of air combats. We had two types of aeroplanes faster than those of the Germans, and two other as fast as Fokkers. Mr. Tennant went on to say that it had been decided to constitute our Air Board with Lord Curzon as President and two military representatives including a member of the Army Council and also Lord Sydenham and Major Baird, the latter representing the House of Commons. Mr. Tennant declared that the new body would possess powers far greater than anyone had hitherto. It had been decided that during the great war the friction caused by creating an air ministry would be too great.

Mr. C. J. All expressed some disappointment with the scheme. Mr. B. J. W. vigorously defended the Air Service, which was far better than the enemy's and more than equal

to that of any of the combatants. We had carried out reconnaissance with a frequency, regularity and success never attempted by the Germans. Out of 478 combats in the air which occurred between July and May only sixty-three were fought on the British side, and in these 13 German machines were brought down and not a single British was brought down. (Cheers.)

The Casement Trial. Casement and Bailey Committed.

LONDON, May 18.
Sir Roger Casement and Bailey have both been committed for trial. The Magistrate asked Sir R. Casement if he had anything to say before he was committed. Sir R. Casement replied in a low voice "No." Bailey also declined to say anything.

Tax on Foreign Tea.

LONDON, May 18.
In the House of Commons Mr. McKenna said that he did not propose to impose a tax on foreign tea imported into the United Kingdom equal to the export tax on Indian tea. Whether a rebate could be given of the tax on tea grown in the Empire was a matter for debate.

Concessions To German Firms. Question in Parliament.

LONDON, May 18.
In the House of Commons Sir John Rees pointed out that a German firm had a concession for a radio-active ore in the Nellore district, and asked whether the Local Government possessed or proposed to take powers to cancel such concessions and grant them again to British applicants. Mr. Chamberlain replied that that was a question of policy which was receiving careful attention.

Grants to Soldiers. In Cases of Hardship.

LONDON, May 18.
In the House of Commons Mr. Hayes Fisher announced that arrangements had been made for grants up to £104 yearly to be made to both married and unmarried soldiers in cases of hardship.

Food Prices in Belligerent Countries. Britain's Favourable Position.

LONDON, May 18.
It is officially announced that since July, 1914, food prices have risen in Vienna by 110 per cent, in Berlin by 100 per cent, and in the United Kingdom by fifty-five per cent. It is pointed out that prices in Berlin would have been higher but for official restrictions on the sale of foodstuffs.

Rewards for Gallant Airmen.

LONDON, May 18.
The Military Cross has been awarded to two airmen in connection with Zeppelin raids. The recipients are Flight Lieut. A. de Bath Brandon, who ascended nine thousand feet and dropped bombs on "L-15," and Flight Lieut. C. A. Ridley for conspicuous gallantry and good work during raids.

Tewkesbury By-Election. The Result.

LONDON, May 18.
The result of the Tewkesbury by-election is announced to-day as follows:—
Mr. Hicks-Beach (Coalition).....7,127.
Mr. Boosey (Anti-Government).....1,438.

Lord Hardinge.

LONDON, May 18.
It is officially announced that Lord Hardinge has been appointed temporarily Permanent Under-Secretary to the Foreign Office. Sir Arthur Nicholson is retiring owing to ill-health.

France.

"ONE CONTINUOUS BATTLE."

The Fighting on the British Front. Deadly Nature of Mining and Raiding Warfare.

LONDON, May 18.
The discrepancy between the long casualty lists and the seemingly insignificant encounters on the British front is explained by letters from a correspondent describing the nature of these so-called small enterprises. These consist mainly of mining and raiding. The methods of the former are sufficiently known. A huge explosion, blowing men and weapons

TELEGRAMS.

into the air, burying many and obliterating trenches then a frantic rush and a fierce fight for the possession of the crater. Raids are incessantly going on along the whole front. They are opened by gusts of artillery to smash the wire, then a curtain of fire to prevent supports reaching the trench aimed at, and finally an infantry rush. Sometimes a trench is found empty, sometimes not. Then ensues a ferocious encounter as of primitive mankind in which the rifle and bayonet are superseded by short stabbing weapons devised for this close fighting, and bombs thrown at close quarters.

Soldiers, writes the correspondent of the "Times" speak lightly of these daily struggles, but along the ninety miles of our front it is practically one continuous battle and one continuous field of blood.

Brilliant Feat by the Munsters.

It appears that the night after the Irish Regiments in the trenches responded to the German placards inviting them to lay down their arms with a fusillade and "Rule Britannia" an officer with a detachment of the Munsters undertook to capture the placards. He had to cut down entanglements and cross a considerable intervening space. They were half way across when they were discovered by enemy searchlights. Maxims were turned on them, and some were badly wounded, but none stirred. They remained lying for hours and then crept on, reached and cut the German entanglements, and charged the trench. The Germans were startled and bolted, and the Munsters brought back in triumph the placards which are now in London. Photographs showing the holes of the Irishmen's bullets before the Munsters raid will be published.

General Haig's Communique.

Enemy's Aeroplanes Driven Away and Damaged.

LONDON, May 19.
The Communique from General Haig says.—To-day there have been considerable artillery and trench-mortar actions. Two raiding parties of Seaforth's entered German trenches north of Rocqucourt. Last night five Germans were killed in a trench and the three dugouts full of Germans were bombed one being blown up. Our casualties were slight. The whole of the raiding parties returned. Fighting continues among craters on Nimy Ridge. There were twenty seven aerial combats yesterday. An albatross was attacked and driven down and wrecked near Lille and another was driven down north of Vitry and damaged. A third was attacked by one of our scouts and was seen to turn upside down near the ground. One reconnaissance machine failed to return and landed in hostile territory. One scout aeroplane is also missing. Much successful artillery and photographic work has been accomplished.

LONDON, May 19.
PARIS.—Activity of aviators was the feature of last night's communique. It was especially marked in Verdun region, where thirty-three aerial fights occurred in the course of the day. Three German machines were felled, all French returned safely. A German aeroplane was also felled in the fight north-west of Redonville and another was subjected to maximum gun fire, by a French aeroplane and fell at Bandesapt. Twenty-five heavy bombs were dropped by the French air squadron on the station of Metz-Sublons. Great activity was displayed by artillery on both sides in the Verdun region. Nothing important occurred elsewhere except for a short mining fight in Argonne.

German Forces at Verdun.

Expert's Criticism of German Statement.

ALLAHABAD, May 18.
The military correspondent of the "Times" discusses the Germans' statement that they employed twenty-five divisions at Verdun, while the French had fifty-one, thus attacking an entrenched enemy with half his numbers. The correspondent describes this as an act of insanity and declares that von Falken Hayn's reason for not employing a larger force was lack of men. Some fifteen German divisions, he adds, have been thrown this way and that in search of a decision. But strategic measures of this nature are altogether inadequate at the present stage of the war.—("Pioneer" Special cable.)

Further German Attacks Defeated. Good Work of French Aeroplanes.

LONDON, May 18.
PARIS.—The defeat of further German attacks at Verdun is the feature of this afternoon's communique. The enemy made grenade attacks at the edge of Mort-homme which completely failed, as also did an attack on the Thiaumont Farm. Artillery continued active on both banks of the Meuse and in Champagne.

A French bombarding squadron of thirteen aeroplanes attacked the railway stations and bivouacs between Verdun and Metz and also German communications at Saint Mihiel. Several fires were noticed. Another French aeroplane squadron dropped a great number of bombs on hangars and railway stations at Metz and on railway lines from Metz to Thionville. A French pilot felled a German at Vic-sur-Aisne.

Russia.

Russian Communique.

LONDON, May 18.
PETROGRAD.—Revival of activity on both sides is recorded in the communique. German attempts to advance by means of gas clouds in the region of Mitaw-Krowzberg railway were repulsed. The Russians advanced west of Olyka. Russians repulsed the Turkish offensive in the direction of Diarbckir.

Coming Russian Offensive.

Grand Duke Nicholas to Command.

LAHORE, May 19.
LONDON, May 18th.—Petrograd hears that Grand Duke Nicholas resumes the supreme command for the coming offensive.—("Civil and Military Gazette" Cable.)

TELEGRAMS.

Italy.

The Rome Communique.

LONDON, May 19. ROM.—Renewed great Austrian attacks at many points on the front especially in the Southern Tyrol are described in the communique which says that all have been repulsed with heavy enemy losses but furious massed artillery fire with guns of every calibre between Terrameno Valley and Upper Aste resulted in the Italians again straightening their line and abandoning some advanced positions.

Turkey.

Teuton and Bulgar Reinforcements. Sent to Anatolia.

LAHORE, May 18. LONDON, May 17th.—The "Daily Telegraph's" Rome correspondent says:—It is reported from Bukharest that the Teuton-Bulgar-Turkish staff met in Hungary to consider the Asiatic position. Afterwards numerous Teuton and Bulgar reinforcements were sent to Anatolia. The refusal of Hungarian and Bulgar regiments to go to Asia was suppressed.—("C. and M. Gazette.")

Further Russian Progress: Turkish Retreat.

LONDON, May 18. The Russians, while successfully holding the centre of the Caucasus front, are now progressing along the coast. The Turks are retreating to Kerasun, seventy miles to westward of Trebizond.

A Small British Monitor Destroyed.

LONDON, May 18. Turkish artillery has destroyed a small British monitor. Two men were killed and two wounded.

The Balkan Situation.

ALLAHABAD, May 18. A "Pioneer" correspondent lately in the Balkans wrote on 20th April:—The advance on Trebizond was effected by one column working along the coast from Batum by miserable mountain paths practicable only for pack transport as far as Vizu midway between Batum and the objective. On reaching Trebizond it became necessary to supplement mountain guns with Batum force by heavier pieces and to reinforce the infantry. This was effected by landing under cover of guns of the fleet a couple of divisions at Atina, where there is a fairly good beach. The advance of the column from Erzerum on Baidurt compelled the Turkish Commander to discontinue his forces. He was being isolated and his communication with Erzincan, his land base, were in jeopardy. He was thus under the necessity of weakening his army by detaching to Murad Khaneh in hopes of staying the northward advance of the Russians. The Russians took advantage of this by pressing on vigorously from Atina and in less than ten days from the landing of their reinforcements they were in possession of Trebizond. The Serbian army is reduced to about 150,000 men instead of 450,000 which existed a twelve month ago. These hardy warriors injured to campaigning have had three months rest at Corfu and are now to be transported by rail across Greece from Paris to Katerina on the extreme easterly shores of Thessaly within a few days march of Salonika some 80 miles only. It is anticipated that they will take up their position midway between the French and ourselves and when the final advance is ordered they will be permitted to have the place of honour in the attack on Monastir.

Holland.

Naval Mutiny.

Deserters to be Court-martialled.

LONDON, May 18. AMSTERDAM.—All deserters from warships in Dutch East Indies have returned. Twenty one will be court-martialled for sabotage and inciting to insubordination.

China.

Rebellion in China. No Signs of Abatement.

LONDON, May 19. In the House of Commons Lord Robert Cecil said that rebellion in China showed no signs of abatement. He understood that moratorium did not affect Chinese government obligations. Any measures necessary to safeguard British financial interests in China would be on.

New Zealand.

Shackleton Relief Expedition.

LONDON, May 19. WELLINGTON.—Mr. Massey announced that New Zealand will share in the Shackleton Relief Expedition.

AUSTRALIA.

Killing Enemy Commerce.

LONDON, May 18. MESSBANE.—The Australian Chambers of Commerce unanimously passed a resolution in favour of preferential tariffs within the Empire and with the allies; and reasonable treatment for neutrals and surtaxed against enemy countries and also legislation against dumping after war.

Africa.

The War in Africa.

German Invaders Driven off by Portuguese.

LAHORE, May 18. LONDON, May 17th.—An East African German force natives with three maxims entered Portuguese territory on the 8th and again on the 12th May. Both were driven off.—("C. and M. Gazette.")

Germany.

Treatment of Allied Prisoners. French Retaliation Threatened.

LONDON, May 18. PARIS.—It is officially stated that allied prisoners of war in Germany are being forced to work in munition factories under threats of torture and imprisonment in intensely heated cells. The French Government has threatened to retaliate.

Allies' Munitions Production. Von Moltke's Admissions.

LONDON, May 18. AMSTERDAM.—F. M. Von Moltke in an interview admitted that the allies' production of munitions equalled that of the Central Powers. He affirmed that the fighting at Verdun was of vital importance and would perhaps have a decisive effect.

German Minelayer Sunk. By its Own Mine.

LONDON, May 18. COPENHAGEN.—A German minelayer has been sunk off Falsterbo through striking one of its own mines. A German destroyer saved some of the crew.

"Germany's Most Urgent Need."

Relative Value of Eastern and Asiatic Fighting.

ALLAHABAD, May 18. LONDON, May 17th.—A Press message from Petrograd suggests that correspondents have received a semi-official notification that it would be unsafe to assume that the operations in the northern sector indicate a serious offensive on either side. The correspondent of the "Morning Post" insists that Germany's most urgent need is to devote her attention to the situation in Asia. The higher commanders on the Asiatic front have been prominent at recent German War Councils, and the correspondent points out that unless Germany does something to fulfil her lavish promises to Turkey she may lose her ally. While it is impossible, he adds, for Germany to win the war except on the western front, it is possible for her to lose it elsewhere.—("Pioneer" special cable.)

Germans Organising Defence of Smyrna. Inhabitants Disaffected.

ALLAHABAD, May 18. According to a telegram from Athens to the "Daily Chronicle" General Liman Von Sanders with a force of 5,000 Austrians is engaged in organising the defences of Smyrna. He has closed the harbour by means of sunken ships, and has also collected all the brass articles to be found locally and sent them to Germany. The people are suffering great hardships owing to lack of food.

The "Morning Post's" correspondent at Salonika mentions reports from Constantinople that an attempt was made to blow up Von Sanders' house at Smyrna with dynamite and that the population of the Hauran district of Syria have revolted and proclaimed their autonomy.—("Pioneer" Special cable.)

United States.

Americans on Board Two Sunken Ships.

LONDON, May 19. Two Engineers and a Steward were killed in an explosion which occurred in the engine room when the "Batavier" Vth was blown up. An American passenger was drowned. The ship sank in fifteen minutes. Three Americans were on board the "Eretria".

THE BLOCKADE.

Further Correspondence. United State's Note.

LONDON, May 18. In further correspondence regarding the blockade the United States, speaking in the sincerest friendship, clearly intimates her expectation that Great Britain will take steps to avoid injury to legitimate trade of the United States.

The British Reply.

The British reply outlines the measures taken to alleviate the burdens imposed on neutral seaborne commerce and enumerates the special concessions to the United States. The reply gives export figures which prove that the profits of the United States have been equal to or greater than those of Great Britain, and points out that the delay in prize courts is due to American claimants.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 18. The following telegram dated the 16th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

There was considerable activity in the British front between Loos, Bethune and La Basse Canal. The Germans bombarded a small section of the British trenches and a raiding party entered them, but were quickly driven out. Meanwhile the British heavily and effectively bombarded the position near the Hohenzollern Redoubt.

The Germans exploded mines further north, but the British occupied the Lip. The Germans seem now to be disseminating over the entire front. The efforts which have been so long concentrated at Verdun and the invincible resistance of the French have evidently put out the Germans. Apart

from the usual bombardment, all that is reported of the Verdun region is a successful French raid occupy some hundred yards of trenches on the heights of Muese.

The Russians occupied Revanduz, 80 miles east Mosul, the Turks abandoning convoy and a quantity materials of war.

Current Year's Rupee Loan. The Terms.

SIMLA, May 18. The detailed terms of the Rupee Loan of the current year were discussed by the Finance, Member Sir William Meyer, with the representatives of the Presidency Bank at Bombay in April. The various official and commercial representatives present were in general agreement as to the terms to be offered, and the conclusions arrived at were accepted in full by the Government of India and by the Secretary of State whose orders have now been obtained. The question of the date of issue was left open for subsequent settlement, and, in view of the existing money conditions, the present intention is to defer the issue till nearer the usual date at which the Government of India rupee loans are floated. The detailed terms will then be publicly announced in the usual formal notification.

Calcutta.

Cooch Behar Palace Jewels Theft Case.

COOCH, BEHAR May 18. Of the five accused in the palace jewels theft case Jamal pleaded guilty and made a confession implicating Kanak and Digen. The other four pleaded not guilty and charges under Section 457, 380, 411 and 109 I. P. C. were drawn up against them to-day by the trying Magistrate. Kumar Kanak who was on bail was remanded to custody by the Magistrate. The Sessions Judge released him on bail. The bail application was opposed by Mr. J. N. Roy, Prosecuting Counsel, in both Courts. The bail application of Aktharuddin, accused was rejected by both Courts. Accused Bankim is still on bail.

FURNITURE LENT ON HIRE. An Interesting Case.

CALCUTTA, May 19. An interesting case was decided in the Court of small causes Calcutta. It was a suit brought by Messrs. Whiteaway Laidlaw and Company against the Corporation of Calcutta for recovery of the price of certain furniture hired out to a gentleman who failed to pay the occupiers share of the taxes to the Corporation. The Corporation issued distraint attaching the property found in premises for which taxes were due. Included in the other property attached on the premises was Messrs Whiteaway Laidlaw and Company's furniture. The firm protested against the attachment but the Collector to the Corporation refused to part with the hired furniture relying upon section 215 of the Municipal Act which lays down that for any taxes due to the corporation they could attach any property found on the premises. Messrs. Whiteaway Laidlaw and Co., as a result brought this suit in the Small Cause Court to recover Rs. 150 as price of the furniture attached to the Corporation. The Judge dismissed the suit.

Bengal Copper Plates of Gupta Period.

DACCA, May 18. Babu Akshoy Kumar Maitra of Rajshahi delivered a lecture on Medieval Bengal at a meeting recently held at Dacca, under the auspices of the Dacca Shabitya Parishad literary academy. The lecturer considered the occasion as appropriate for announcing the discovery of five copper plates of Imperial Gupta period likely to revolutionise ideas about the duration and extent of the Gupta Empire under the successors of Skanda Gupta. The plates are with Radha Govinda Basak of Barendra Research Society who is engaged in deciphering them.

Heavy Storm in Chittagong.

Two Brigs and Many Lives Reported Lost.

CHITTAGONG, May 18. It is reported that during the heavy storm that passed over Chittagong on the night of Friday before last two brigs belonging to Ujjal Sadagar of Lalishahar capsized off the mouth of the river Karnafully. These brigs which had cargoes of paddy were coming from Akyali. Besides the brigs and cargo it is feared that about 21 lives have been lost. The same night two Mahomedan brothers of the village of Patengu were returning from the town in a sampan. It appears that during the storm the sampan sank with the two brothers, and the dead bodies were found on the seashore near Kattali, seven days after the occurrence.

Bombay.

Charge of Cheating.

Against a Norwegian Engineer.

BOMBAY, May 18. Before the Chief Presidency Magistrate to-day a Norwegian named Magnus Kruger alias William Wayne, said to be an Engineer, was charged by the C. I. D. with cheating Messrs. Beddy and Co., Calcutta, in respect of good valued at Rs. 9,000. It was alleged that the accused was doing business as Engineer in Calcutta and was arrested in Bombay on the 17th April under telegraphic instructions from the Calcutta Police on a charge of cheating. After formal arrest the Commissioner of Police, Bombay, decided to grant bail on the accused furnishing surety for ten thousand rupees. Kruger undertook to furnish surety and took a police officer with him to Tajmahal Hotel, from where he bolted. He was, however, subsequently re-arrested and charged before the Third Presidency Magistrate with escaping from legal custody, and was sentenced to one month's imprisonment. He was released from jail this morning when the Police again arrested him on the original charge. The Chief Presidency Magistrate ordered Kruger to be released on bail in a sum of Rs. 15,000 and to appear before the Chief Presidency Magistrate, Calcutta, on or before the 27th instant.

మీ కి వసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్శముల సలహా వాలోచింపవలసినది. ఏమి సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు,

389

మదరాసు.

(వై కామోజివక్ గోడనప్పకు ఈ క్రితిక పేరుకూడ నుకరణగల గొడుగున్నాడు.)

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

విల వ్యుత్పాద!

గుణ నుభవము!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమాదు చేసి, వాయువుపోట్ల బోగొట్టున

సార్వభౌమపుల నారదోలును. పోట్లపోగొట్టున

వనమూలికలచే హింజూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశీయులతో కూడ వాడుచున్నార

నువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనం దీనిలో 6, తంబుళెట్టిపిద్ది, మదరాసు.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేదీ యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మసూటికల్

వరుక్కు

—*—

లేహములు, బిల్లలు, మాత్రలు మొద

లగునవి యన్నియు శాస్త్రాక్ర ప్రకారమున సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయును. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works

388

The Aurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13.

THE ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

(ప్రస్తుతము మూడుమాసముల కొకవర్షాయము ప్రకటింపబడుచున్నది.)

వర్ష మొదటిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. వైద్య విద్యను బోధించు అనేకవర్షముల వైద్య శాస్త్రములకు గల సహజముగ సరస్వత వైవస్వయమున భిన్నాభి ప్రాయములను పాటించక సుదృఢ వర్ణముల వైద్యశాస్త్రములందును సత్యమును ఈ పత్రిక బోధించును. వ్యవసాయవంశీ సుప్త వైద్యవర్ణములను వానియొక్క కంఠగ్రహచరిత్రను చదువరులు ఈపత్రికా మూలమున గ్రహించగలరు. వైద్యసామాన్యము గొప్పవ్యాధులను గ్రహించి చికిత్సజేయు మార్గములను, వైద్యునిసహాయము లేకనే వైద్య వృత్తియందు లేజరులు సామాన్యకోగములను కుడుచుకొను మార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది. చందా సం 1-కి 1-4-0 లు. విదేశసంచిక రు 0-8-0 లు.

డాక్టరు కె. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి., (హోదాకరి) 98 ఆస్టాపిల్లపిద్ది మదరాసు

1888 మంచి ధాతువుపై ముద్రులకొరకు ఇంక చీకటిలో వెలిగుచున్నారా? మదనమంజరిమార్తల. 40మాత్రలగుల డబ్బీ క్రయము రు 1-4-0 నుకరణముగా నుండునపుడు ఇంతకేరమును ఏలక అత్యవసరమున్నారా? ఈమార్తల బాల్యమును చెడునడక లడకచేత తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంజియర్ల సాగము, క్రమంసకత్వము, బలహీనము, రక్తకోశము, అత్యధము, మలబంధము మొదలగు అనేకవ్యాధులను వివరించు క్షేత్రల నమిషములో పోగొట్టును. రాజవైద్య వారాధియజిత్ కేశవశి, 20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు. "ఆంధ్రవృద్ధి బూరకాళ్ల తక్షణ జరిహారి". 7 పూటలలో నుంచినగుణ. నిర్మయమైనది. ఇంకా సేవాచారిత్రములు, వాయువులు, కాపులు, నూతన నిలకడ తీర్చినొప్పులు, తిమిరలు, అంగుష్ఠ కటివారములు, చిరకాలపు నడుమనొప్పులు మొదలగు వాట్ల కమృత మిడియే? పుచ్చు కొనిన వెంటనే గుణము తెలియనగును. వెల రూ. 2-8-0.

"సర్వమేహకుష్ఠ కుఠారము"

ఈ సిద్ధౌషధము, మేహవైకల్యాతిమచ్చలు, గజచ్చర్మములు, కాన్లుచేతులు, ముక్కు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు అంగములను తొలగేనేషిక్రణములు, అద్దజ్జలు, బిల్లలు, సవ్యాయి సంబంధముల కొఱుకులు, వీట్లకు దివ్యామృతము. రక్తకుద్ధికి రాజువంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణము మిచ్చును. 10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0 5 రోజులకు వెల రూ. 8.

వైయోషధములచే గుణములేనియెడల సామ్య వాసము పంపబడును. ఈ వైయోషలు క్రిందిపుస్తకాలయమున దొరకును.

శ్రీ త్యాగరాజశతకీర్తన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గమక, సంజ్ఞావిధానములతో కూడినది చక్కనితెండు రూ. 3-8-0

గ్రంథకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల"

8/12, ఆలంగాత్రాపిల్లపిద్ది, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వేయుమునుపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి కఠినసాధ్యమున దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధికి ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాదాగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరించింపెదము. వెంటనే వాగ్చుకు. వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రవిగ్రహజ్ఞాపధాంజం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు. కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. భిర్సులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రవైద్యకా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మదరాసు

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి ల. 0-8-0 వి. పి. నహా 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి వట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కను. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమృతా జనంధిపా మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘమురాచారసంస్కరణములకు మూగ్గ మిందు జావబడినది. అందరును జదివి కీరవలయును.

వెల 0-8-0 లు మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

6, తంబుళెట్టిపిద్ది,

మదరాసు.

ఏజంట్లు కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదారులను చేర్చు వారల కీక్రింది విధముగ ప్రతిఫల మీయవలయు.

సాధారణ ప్రతిఫలము.

Table with 4 columns: Description, Amount 1, Amount 2, Amount 3. Rows include subscription rates for different durations and types.

ప్రత్యేక బహుమానములు.

1916 వ సంవత్సరము జికోబరు మాసాంశము లోను ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదార్లను చేర్చగలిగిన ప్రతినిధులకు పై పట్టిలో కనుపరచిన ప్రతిఫలము మాత్రమే గాక, ఈ క్రిందివిధముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

Table with 3 columns: Description, Amount 1, Amount 2. Rows include subscription rates for different durations and types.

ఈ సొమ్ము చెల్లించినవారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్నబడుదురు. వారపత్రిక చందాదారులు, దినపత్రిక కే మాసముల చందాదారులు, ఒక్క చందాదారుగను; దినపత్రిక ఆరుమాసముల చందాదారులు ఇద్దరుగను; సంవత్సరపు చందాదారును నలుగురు చందాదారులుగను నెన్నికొనబడుదురు.

వ్యవస్థాపకుడు.

1000 రూపాయలు బహుమాన మివ్వబడును.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా రిజిస్టర్డు

ఈ మురబ్బా సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపురపురానికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యివ్వబడును. యజ్ఞపురపురములోనే ధాతువును కలిగివారికి నృపదయ కోశము బలహీనమై, మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుచుండును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా నేదించియెడల అట్టి దుఃఖము లోగిగి శిక్ష బహిర్య సంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిరకాలము నుభవింపజేయుదురు.

REGISTERED

సాలామిసిరి మురబ్బా - ధాతువు కలుగును. సాలామిసిరి మురబ్బా - విశేషము కలుగును.
సాలామిసిరి మురబ్బా - స్వచ్ఛమైనదిగా ఉండును. సాలామిసిరి మురబ్బా - రక్తము కల్గియుండును.
సాలామిసిరి మురబ్బా - ధాతువు మూత్రముతో కలసి సాలామిసిరి మురబ్బా - ఆకలి యెక్కువయగును.
సాలామిసిరి మురబ్బా - పోవుట మానును. సాలామిసిరి మురబ్బా - చక్కని మలవిసర్జనయగును.
సాలామిసిరి మురబ్బా - నీరుచురుగు మానును. సాలామిసిరి మురబ్బా - ఉత్సాహము, శక్తి, బుద్ధి, చైతన్యము, శరీరకాంతి విశేషముగ కలుగును.
సాలామిసిరి మురబ్బా - బహుమూలవ్యాధిలొలగును.

ఈ మురబ్బా తాంబూలు, కంది, బంగారు భస్మములు ఎన్నటికిని నష్టముగావు. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇది కాలూర్, కాండవోర్ జేతనలలో నైరగుచున్నది అక్కడి జనము యీ పండును విశేషముగా తినుచున్నాడు. మనదేశపు 4 గుర్ర మనస్సులు బలము అశ్వమున ఒకమనిషికి గలదు. మనదేశములో అశ్వము ఉరుగుడు, క్యామకడ్డ మొదలైనవాటితో తయారుచేసి సాలామిసిరి అని చెప్పి మోసముచేయుచున్నాడు. మా మురబ్బా అట్టిది కాదు. దీనిని సాలామిసిరికాదని కృత్రిమముగా 1000 రూపాయలు యివ్వబడును. మేము యెనాముగా యిచ్చెదమన్న మొత్తమును యివ్వించుటకు కోర్టు మూలముగా విచారణచేయవచ్చును. ఈ మురబ్బాను ప్రతియొకరు నేదించి నుంచుటయందు పొందుటకై గొప్ప మంగులతో చేర్చి కయ్యుచేయబడియున్నది. అనుభవ ప్రతికరణ బోధముతో పంపబడును.

కార్డు న్రాసి వి. పి. ద్వారా తెప్పించుకొనవచ్చును. డబ్బి 1-కి వెల రు. 2-0-0 లు. తపాలాఖర్చు 1 డబ్బి మొదలు 3 డబ్బాలు వరకు 0-6-0.

తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము. దగ్గరనుదారులు తమ చిరునామాను విశదముగ వ్రాయవలయును.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవైద్యులు,

నె 5, అవెన్యూరోడ్, బెంగుళూరు సిటీ.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నంబిల్లా అవకాశిలోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్ లో కంపెనీవారికి ఈ 1916 సం॥ మేము 1వ తేదీనాడు మిక్కిలి నష్టకరముగా ననుభవించి చక్కని యెక్కుటతో బియ్యమును సాకార్యముగా అవకాశి మానునలగా ప్రయోగముచేసి చోడవరము వద్దాడగ్రామముల ద్వారము ను స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు సాపేక్షబడును. ఈ బండ్లలో మొదటి రెండవ నెలగలదు. చోట్లు మాత్రమే ఆచర్యబడియున్నది.

బండ్ల రాకపోకల కాలముల వివరం.
(1) చోట్లనుండి తెల్లవారి 8.00 నుంచి బయలుదేరి వద్దాడి చోడవరమువరకుగా అవకాశికి 8.00 నుంచి 4.45 వరకు. (2) అవకాశినుండి తెల్లవారి 8.00 నుంచి 1.15 వరకు బయలుదేరి చోడవరము వద్దాడిమిదుగా 8.00 నుంచి 8.00 వరకు మానునల చేరును. (3) మానునలనుండి వరకు 8.00 నుంచి 1.15 వరకు బయలుదేరి వద్దాడి చోడవరమువరకుగా 8.00 నుంచి 1.15 వరకు అవకాశి చేరును. (4) అవకాశినుండి రాత్రి 8.00 నుంచి 2.00 వరకు బయలుదేరి చోడవరము వద్దాడిమిదుగా రాత్రి 8.00 నుంచి 1.15 వరకు మానునల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల డబ్బి.

టిక్కెట్ల వివరము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అవకాశి - చోడవరము	0-12-0	0-6-0
అవకాశి - వద్దాడి	1-2-6	0-9-3
అవకాశి - మానునల	1-8-0	0-12-0
చోడవరము - వద్దాడి	0-6-6	0-3-3
చోడవరము - మానునల	0-12-0	0-6-0
వద్దాడి - మానునల	0-8-0	0-4-0

హెచ్చరిక:—11 వయస్సును తోచిన పిల్లలకు అర్హత వున్నట్లుగా ఉండును. మొదటితరగతి బియ్యములకు 25 పానులను రెండవతరగతి బియ్యములకు 20 పానులను చార్జీలు మి:హోయించబడును. ఇంకొక హెచ్చరిక 5 పానులకు పైకి 1 పై అనగా ఒక డబ్బుడి వంటు చార్జీ వున్నట్లుగా ఉండును.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాంసిట్ కంపెనీ, అవకాశి.
ప్రాప్తయిత:—నామలొకడ రాధాకృష్ణ, మదరాసు.
N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

ఆపూర్వమైన గ్రంథములు

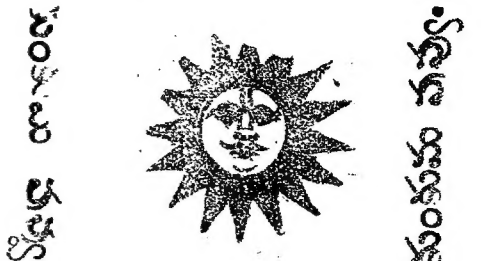
1. త్రివర్ణ ప్రదీపిక:—టీకా తాత్పర్య విశేషము, సమస్య, అరవమునండి తెలుగులోకి భాషాంత రీకరణముచేసి, ధర్మకాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణ ప్రదీపిక:—అర్థకాండ, మన పూర్వుల తి రాజీమహాయజులందు కల ప్రభావమును దీక్షించు నెఱుంగవచ్చును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యార్థహాస్యము:—వచనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:— " 0-12-0
5. సనత్కుజాతియము:—శంకర భాష్యంధ్ర టీకా తాత్పర్య సమస్యము 0-12-0
6. సంస్కృతి భౌరలము:—ఆంధ్రాక్షరములు 18-0-0
నిర్మల కర్మాప్తకాండ 3: శ్రీగంధములు, తొట్టివైద్యగ్రంథములు, అది శంకరాచార్య, గాయత్రి మున్నగు పటములు మాదగ్గర లభించును.
కలయనాడు:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గ్రంథకర్త:—గా. హరివర్మోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని లన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము. కలయనాడు:—ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, (27) 148, కావడి, మదరాసు అని వ్రాయును.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలమును నగు కుంకుమపువ్వు మూవద్ద దొరకును. కొనువారు మూర్ఖముగా న్నను గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగుపది కంగ్లీషు వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంబిది, నాంపాయి.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రాజిక్"ను యువయోగింపవలయును దానినుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుళ్లు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక వెల్ ప్లేట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునన్ను గొట్టములనున్న త్రుళ్లు పట్టకుండగను శుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామ్రాజిక్ యువయోగింపినచో సువత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.
దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్లకే వ్రాయవలయును
5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 22.8-0.
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు 389 ఇంజనీరింగు వరుగు
తపాలపెట్టె నెం 533 రు మదరాసు
(వై కామ్రాజిక్ గోదావరము ఈ పత్రిక పేరుబాడ నుదాహరింప గోరుచున్నాడు.)

OFFICE CLOCK.

ఆఫీసు గడియారము

(ఎనిమిది కోణములు) చాలా గట్టిది చిరకాలము మరమ్మతు అక్కరలేదు. సరియైన కాలము చూపును వదిలేర్ల బడవుండును. గృహములలోను, ఆఫీసులలోను, హోటల్సులోను ఉపయోగము నిమిత్తము స్పష్టముగా చేయించబడినది.
8 అంగుళములు యెనామిడల్ డయిలుగలదు. గడియారము నిడిది అం. 19½, కెడల్పు అం. 11½. వారముగోళులకు ఒక పర్యాయము భీషణ చాటును. గలయు పెద్దధర్మని యిచ్చునట్లు కొట్టును. (1) నానా 9-8-0, (2) అరగంటకొట్టును 01-0-0 (3) బటనుగల 10-8-0, (4) అలారముగో 11-0-0.
2 రూపాయలు అడ్ వాకను పంపవలయును.
కలయనాడు:—గౌతా అండు కో K.P. 57 ఆదిత్యపునామంబిది, మదరాసు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288 24 జనవరి పీటర్సురోడ్డు
మోంట్యూరోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపుటయందును బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:—బాహుగూడి ద్వారములకు ఉచితముగవసతియూ, భోజనాదికములు ఉచితముగా చేయబడును. ప్రతి నెల ప్రథమనాడు క్లాసు ప్రారంభవుండును. తయారైన వైహికరిక ఫోటోచేయబడును. స్వల్ప పంఖ్యరేట్ దీనికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.